

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Saraievo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6.



Veliki četrtek

»In ko je prišla ura, je sédel k mizi in dvanajsteri apostoli z njim. In rekel jim je: »Srčno sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami, preden bom trpel. Zakaj povem vam, da ga ne bom več jedel, dokler se ne dopolni v božjem kraljestvu. Pri večerji je vzel Jezus kruh, ga blagoslovil in razlomil, dal učencem in rekel: »Vzemite, jejte, to je moje telo.« In vzel je kelih, se zahvalil, jim ga dal in rekel: »Pijte iz njega vsi. To je namreč moja kri nove zaveze, ki se za mnoge preliva v odpustanje grehov. To delajte v moj spomin.«

Po lastnih besedah je božji Sin srčno želel, da z apostoli in učenci praznuje zadnjo večerjo. Z nenavadno slovesnostjo je obdal ta najpomembnejši trenutek, ki je našel svoj odmev v tisočletjih svetovne zgodovine. Kajti s sveto Evharistijo je hotel samega sebe vzdati kot temelj bodoče svetovne Cerkve. Z ustanovo velikega četrta je želel večno živeti v spominu človeštva. S skrivnostnim darom svojega telesa in svoje krvi je hotel, da za vedno ostane združen s svojimi.

Pretrčljiva je prošnja vsemogočnega Boga, ki jo v tem slovesnem trenutku naslavlja na uboge ljudi: »Delajte to v moj spomin.« Dvorana zadnje večerje je tako postala svetišče, kamor je še ponovno zbiral apostole in učence. V istem prostoru jih je zbral na velikonočni praznik in ob Binkošti. V tej dvorani, na mestu, kjer je bil postavljen zakrament presvete Evharistije, naj bi žrpali učenci svojo moč, tu so poglajale najgloblje korenine in je vzrasla največja moč mlade Cerkve in vsega bodočega krščanstva. Skrivnost velikega četrta v dušah poedincev in v krščanskem občestvu ustvarja vse do danes čudeže vere, čudeže ljubezni in čudeže nadčloveške moči, katere naravno ni mogoče doumeti.

Raffaello »Sv. maša v Bolseni« v vaticanskih Stancih in katedrala v Orvietu v Umbriji je dvoje veličastnih umetniških stvaritev, ki sta nastali v poveličanje evharističnega čudeža v Bolseni. Toda koliko drugih še večjih in pomembnejših čudežev se je po Evharistiji zgodilo v teku stoletij! Čudežev vere, ljubezni in silne moči, ki jo najde slaboten in grešen človek, da sleče starega človeka in obleče novega, prerodenega v milosti in resnici. V 110. psalmu je slavljen Gospod, ker si je s svojimi čudežnimi deli postavil večni spomenik. In krajevni pevec takoj tudi pojasnjuje svojo misel: »Nahranil je tiste, ki se ga boje.« Ta hrana je dragocena mana svetega oltarnega zakramenta, čigar prisposoda je bila čudežna mana v puščavi.

V Evharistiji je Kristus hotel živeti za vse čase v človeškem rodu. Na viden, otipljiv način. Zato je izbral za nosilce svete Evharistije za vid, tip in okus dobro zaznatne podobe kruha in vina. Hotel je živeti na veličasten način tudi za oči sveta. V zlatih posodah naj se leskeče njegova rešnja Kri, v zlatih monštrancih kraljuje kakor na gori Tabor. Vera in vdanost njegovih zvestih mu je postavila katedrale iz marmorja, med katerimi so izredne stvaritve človeškega duha. Tudi mnogi neverniki so presenečeni in čisto prevzeti nad veličastjem pozemskih bivališč Kristusa Kralja, kakor so n. pr. Notre-Dame v Parizu, Svetega Marka v Benetkah ali Sv. Peter v Rimu.

Zadnja večerja na veliki četrtek je pomenila izpolnitve velikih predpob in velikih upov iz daljne preteklosti, obenem pa je naznanila tudi pričetek nove dobe, kakor navdušeno opeva veliki Akvinec v svoji nesmrtni »Hvali Sion Rešenika«. Je tudi podoba in uvod v bodoče, večno trajajoče uživanje Boga v kraljestvu nebeskega Očeta. Tako je veliki četrtek s svojo skrivnostjo postavljen v središče vseh časov.

Skrivnost velikega četrta pa najgloblje določa tudi usodo vsakega posameznega človeka in na svoj skrivnostni način prepleta vse odločilne trenutke njegovega življenja. Prvi, veliki cilj vsega verskega pouka otrok je sprejem prvega sv. obhajila. Ali ni morda ta dan tudi veliki dan v življenju otrok s svojim zlatim sijajem, z notranjim blaženstvom, z milostjo in večkrat tudi že z orientacijo za bodoče življenje? Vsi važni in odločilni dnevi katoliškega kristjana teže k skrivnosti velikega četrta, se obračajo k evharističnemu soncu: za duhovnika dan njegovega posvečenja, za lajka dan njegove poroke, za redovnika in redovnico dan njegove preobleke in slovesnih obljub, za vse pa dan njih velikega odhoda v večnost. Pa tudi vsi praznični dnevi cerkve-

Lebrun - predsednik Francije

Francosko narodno predstavništvo je s 506 proti 398 glasovom v drugič poklicalo Alberta Lebruna na vodilno mesto države

Versailles, 5. aprila. AA. Havas: V versajskih gostilnah in kavarnah je bil danes velik naval. Sedeži so bili rezervirani že pred enim tednom. Mize so okrašene s cvetjem in francoskimi trobojnicami. Kakor je znano, smatrajo vse osebnosti iz književnega in umetniškega življenja kakor tudi druge ugledne osebnosti za veliko čast, da morejo biti na današnji dan gostje pri mizi, za katero sede pomembne politične osebnosti. Okoli poldneva so se začeli voziti z avtomobili iz Pariza člani parlamenta, člani vlade, člani diplomatskega zbora in najznamenitejši umetniki.

Že pred nekaj so bili storjeni v Versaillesu obsežni varnostni ukrepi. Posebni strokovnjaki so pregledali vse kleti in podstrešja, da ugotovijo, da ni kdo pripravil kakšno iznenađenje. Okrog Versaillesa je zbranih nad 4000 mož policije in mobilne garde, policijski agenti pa prav tako pazijo na red in mir. Razen tega je od Pariza do Versaillesa razmeščena vojska, ki bo izkazovala čast novemu predsedniku republike, ko se bo peljal v Pariz v predsedniško palačo. Od zgodnjega jutra se je promet na ulicah med Parizom in Versaillesom silno povečal. Ogromne množice ljudstva hite proti Versaillesu, zlasti velik je avtomobilski promet.

Pred začetkom kongresa se je raznesla vest, da Justin Godard vztraja pri svoji kandidaturi. Pred začetkom kongresa se je sestala radikalna skupina narodnih poslancev, vendar na tem sestanku ni bil sprejet noben sklep. Pravijo pa, da bo večina narodnih poslancev te skupine glasovala za Lebruna. Skupina socialistnih republikancev je sklenila, da pusti glede glasovanja svojim članom proste roke. Skupina republikanske zveze je potrdila svoj prejšnji sklep in



izrazila željo, da bi bil z ozirom na zunajpolitični položaj predsednik republike izvoljen že pri prvem glasovanju. To željo je izrazil Luis Marin. Z ozirom na to je verjetno, da bo velika večina članov te skupine glasovala za Lebruna.

Ob 4.15 se je začelo glasovanje s sledečim izidom:

G. Albert Lebrun je izvoljen za predsednika republike s 506 glasovi, ostali kandidati so dobili:

Albert Bodois 151, Marcel Cachin 74, Edouard Herriot 53, Justin Godard 50, Fernand Bouisson 16, Piétri 10, ostali kandidati pa vsega skupaj 44 glasov.

Predsednik kongresa Jeanneney je v družbi predsednika vlade Daladierja in obeh generalnih tajnikov kongresa zapustil po proglasitvi izida predsedniških volitev Versailles in odšel v Elizej, da uradno sporoči volivni izid. Uradno bodo volivni izid razglasili v Elizejski palači jutri dopoldne v navzočnosti predsedstva senata in poslanske zbornice, ministrov in delegatov obeh zbornic parlamenta.

Albert Lebrun je bil rojen 29. avgusta 1871. v Mercy-les Haut pri Metz v Lotaringiji. Njegov oče je bil kmet. Studiral je tehniko in postal rudniški inženir. Izdal je več znanstvenih del o svoji stroki. Za poslanca je bil izvoljen 1900. 1913 je postal podpredsednik parlamenta. Prvič je bil minister za kolonije l. 1911 in pozneje še večkrat. L. 1920 je postal senator in je bil več let poročevalec za vojsko in kolonije. Bil je osebni prijatelj Poincaréja. Politično pa se je opredelil za republikansko zvezo. L. 1931 je postal predsednik senata. Po atentatu na predsednika Doumerja dne 7. majnika 1932 je bil dne 10. majnika istega leta soglasno izvoljen za predsednika republike. Sedemletna doba predsednikovanja mu je potekla letos. Pokojni papež Pij XI. ga je odlikoval z velikim križem Kristusovega reda.

Nemški pokrovitelj Neurath se je naselil na Hradčanih Velike parade nemškega vojaštva v Pragi

Praga, 5. apr. AA. DNB. Pokrovitelj Češke in Moravske v Neurath je prispel danes dopoldne nekaj po 10 uri v Prago. Pozdravili so ga vrhovni poveljnik general Blaskovitz in pokrajinski vodja Henlein ter nekaj drugih visokih osebnosti. Pred kolodvorom se je nabralo več tisoč ljudi, ki so navdušeno vzklicali v Neurathu. Vse praške ulice so slavnostno okrašene.

Pokroviteljja v Neuratha je pozdravil na kolodvoru vrhovni načelnik mesta Prage dr. Klapka z govorom, v katerem je med drugim dejal: »V imenu mestnega poglavarstva vam zagotavljam, da bomo mi z vsemi silami pomagali pri vašem delu, da bi dosegli vaš lep in visoki cilj. Bodite prepričani, da vam bo za vse, kar boste storili v svoji naklonjenosti, hvaležna ne samo Praga, pač pa ves češki narod, katerega sreje in glava je mesto Praga.« Pomočnik župana prof. Fintzer je pozdravil v Neuratha v imenu nemškega prebivalstva. Med drugim je dejal: »V trenutku, ko stopate na tla tega mesta, ki je tako tesno zvezano z zgodovino Nemčije, se končuje ono delo, ki ga je začel voditelj nemškega rajha, ko je pred tremi tedni prišel na Hradčane. Češka in Moravska sta dela velikega nemškega rajha, od katerega se ne moreta odcepiti.«

V Neurath se je zahvalil za te pozdrave in v svojem govoru poudaril, da je njegova glavna težnja, da zagotovi Pragi in vsej Češki in Moravski mir.

Na Hradčanih

Pokrovitelj nad Češko in Moravsko v Neurath se je s praškega kolodvora skozi gost špalir ljudstva, ki ga je prispelo pozdravljajo, odpeljal na Hradčane, kamor je prispel ob 9.40. Pozdravil ga je vrhovni poveljnik vojske general v. Brauchitsch, nakar je v Neurath obšel častno četo.

Zatem je imel v. Brauchitsch govor, v katerem je med drugim dejal: »Nemške čete niso prišle semkaj kot osvobodilke, pač pa, da bi ustvarile predpogoje za mirno sodelovanje med prebivalstvom, ki živi v teh krajih. Po zaupanju voditelja nemškega rajha je pokrovitelj za Češko in Moravsko poklican, da povede to državo po notranjih napetostih, ki so trajala desetletja, na pot boljše bodočnosti.«

V. Neurath se je zahvalil zatem posebno za to, da so se nemške čete, ki so prišle na Češko in Moravsko, ponašale dostojno, nakar je poslal pozdrav voditelju nemškega rajha. Ob zvokih koračnice je bila razobešena na Hradčanih nemška za-

nega leta zadobe svoj čar in svoje največje posvečenje iz presv. Evharistije, ki je njih središče.

Tako je skrivnost velikega četrta vogelni kamen vekovite zgradbe sv. Cerkve, ki iz presv. Evharistije črpa svojo nadnaravno moč in je vogelni kamen tudi hruvne zgradbe v duši slehernega vernega kristjana, ki mu je vir in poročstvo božjega prijateljstva: »Kdor je moje meso in pije moje kri, ostane v meni in jaz v njem in jaz ga bom obudil poslednji dan.« Po pravici velja veliki četrtek neštetim dobrim ljudem na tej revni zemlji kot tisti nepozabni spominski dan, ki jim edini vedno znova prinaša resnično srečo, drin

stava in zastava češkega predsednika, topniški oddelek pa je pred Hradčani oddal 19 strelav v pozdrav.

V mestni hiši

Zatem se je pokrovitelj za Češko in Moravsko v spremstvu vrhovnega poveljnika vojske uradno odpeljal v mestno hišo, kjer so se zbrali okoli njega najvišji zastopniki vojaških in civilnih oblasti. V. Neurath je imel krajši govor, v katerem je poleg drugega dejal: »Vem, da se je danes spet izpolnil zgodovinski preobrat, ki ga je poskušal uvesti pred tisoč leti kralj Václav. Voditelju Hitlerju se je posrečilo izvesti ta preobrat na srečo obeh narodov ter miru v Evropi in v svetu. Moja naloga kakor tudi naloga mojih sodelavcev bo, da poredijo Češko in Moravsko v življenjskem prostoru velikega nemškega rajha na pot sreče in blagostanja. Moja najiskrenejša želja je, da bi češki narod razumel poslanstvo našega naroda in svoje lastno poslanstvo in da bi mi s danes spet delovanjem v lastno dobro pomagal pri tej težki nalogi. Želim bi, da iz tega sodelovanja, polnega zaupanja, vidi ves svet, da je mir Evrope v rokah onega človeka, po katerega nalogi v tem smislu prevzemam svojo dolžnost kot pokrovitelj Nemčije nad Češko in Moravsko.«

Zatem je predsednik Hacha obiskal pokrovitelja v. Neuratha, ki mu je zatem vrnil obisk.

Sprejem češke vlade

Nemški pokrovitelj v. Neurath je sprejel danes popoldne takoj po vojaški paradi na Václavskem trgu člane češke vlade v veliki dvorani na Hradčanih. Češkim ministrom je častna straža izkazala ob prihodu vojaško čast. V. Neurath je pozdravil vsakega ministra posebej. Predsednik vlade Beran je imel pri tej priliki govor, v katerem je dejal, da je kulturni in politični okvir, ki ga predstavlja uredba voditelja nemškega rajha, za Češko in Moravsko dovolj širok, da zagotovi češkemu narodu nemoten in svoboden razvoj njegovih sposobnosti. Beran je zagotovil v. Neurathu lojalno sodelovanje za miren in srečen razvoj obeh narodov, ki živita na Češkem in Moravskem. Zatem je izrazil svoje prepričanje, da bo bivanje pokrovitelja v. Neuratha pomenilo ono krepko podlago za srečno bodočnost, ki je češki narod z zaupanjem pričakuje.

V. Neurath se je Beranu zelo prisporno zahvalil.

Tiso spet v Berlinu Slovaški poslanik v Nemčiji je Cermak

Berlin, 5. aprila. AA. DNB: Slovaški zunanji minister Družanský in predsednik vlade dr. Tiso sta prispela danes v Berlin v spremstvu novega slovaškega poslanika Cermaka, šefa slovaškega tiskovnega urada Carnogurskega in svetnika poslaništva Piška. V Berlinu bosta ostala en dan. Na kolodvoru ju je sprejel in pozdravil v imenu nemškega zunanjega ministra v. Ribbentropa državni tajnik v. Weizsäcker s šefom protokola opolnomočenim ministrom Darnbergom. Dr. Tiso

Berlin, 5. apr. AA. Havas. Hitler je imenoval generala Fridericija, ki je bil do zdaj poveljnik 17. divizije, za pooblaščenca nemške vojske pri nemškem protektoratu nad Češko in Moravsko. General Friderici, ki je bil svojčas nemški vojni ataše v Sofiji in Budimpešti, ima nalogo, da izvede likvidacijo češke vojske in da predstavlja nemško vojsko pri protektoratu.

Kaj bo s Čehi, ako bi bila Nemčija zapletena v vojno

Berlin, 5. apr. TG. Glasilo nemške armade »Militär Wochenblatt« objavlja v aprilski številki članek, ki je posvečen vprašanju češko-moravskega pokroviteljstva. Sproženo je tudi vprašanje, kaj bo s Čehi v primeru, da bi bila Nemčija zapletena v vojno. Na to vprašanje odgovarja glasilo nemške vojske sledeče:

»Čehi ne bodo dolžni služiti v nemški armadi. Če in kadar bi izbruhnila vojna, bodo Čehi, to se pravi moški v dobi, ko sicer spadajo pod vojaško obveznost, na razpolago nemški vladi za razna dela bodisi na polju, bodisi v rudnikih in tovarnah, ter bodo na ta način doprinesli svoje k obrambi svoje velike skupne domovine.«

Gafencu povabljen v Berlin

Bukarešta, 5. aprila. AA. DNB: Romunski zunanji minister Gafencu bo na Ribbentropovo vabilo obiskal meseca aprila Berlin in ostal tam dva dni. Spremljala ga bosta glavni tajnik romunskega zunanjega ministrstva Creceanu in ravnatelj njegovega kabineta. Ob istem času pojde v Nemčijo tudi skupina uglednih romunskih časnika. Iz Berlina pojde Gafencu po vsej priliki najprej v Milan na otvoritev romunskega paviljona, nato pa v Bruselj, Pariz in London.



Baron Neurath

Politični zapiski

»Slovenec« članek in hrvatski ter srbski listi

Naš torkov uvodnik o nujnosti sporazuma, ki je bil napisan z ozirom na sestanke v Zagrebu, so izčrpano ponatili razni hrvatski in srbski listi, med njimi »Hrvatski Dnevnik«, »Obzor«, »Novosti«, »Politika« itd.

Nepremostljivega mostu ni več!

Zagrebaški »Novosti« v uvodnem članku obravnavajo uradni komunikacije o zagrebškem sestanku ter zlasti naglašajo tisto besedo v komunikaciji, kjer je rečeno, da sta bila oba enih misli o bistvu vprašanj, kakor tudi enega mnenja o načinu, kako bi bilo ta vprašanja mogoče rešiti. Mora pravi: »Po tej ugotovitvi lahko po pravici rečemo, da ni več govora o kakem nepremostljivem jezu in da bomo kmalu prišli, ko se bodo uresničile upravljene želje in zahteve Hrvatov. Po tem tako dobro začetem delu ni več dvoma, da pride nadaljevanje ter da bo takrat dovršeno v naslednji etapi tisto, kar je potrebno za likvidacijo dolgotrajnega in težkega spora, ki je tako mučil našo državo, v prvi vrsti Hrvate, ki pa je skrbel tudi Srbe in Slovence. Tistim, ki so to delo započeli, mora naša država biti globoko hvaležna. Prvi učinek danes izdanega komunikata je povečani optimizem in ožarje, ki je čisto. Naj bi ta pomlad bila obenem pomlad našega novega življenja in sreče naših narodov, Hrvatov, Srbov in Slovencev.«

Z mrtve točke

»Jugoslavenski Lloyd« pod naslovom »Prvi stvarni ukrepi« navaja svoje misli ob Cvetkovičevem obisku v Zagrebu: »Vsa naša javnost posebno izrazito pričakuje ter z največjim zanimanjem spremlja prve važne dogodke ter ukrepe, ki napovedujejo začetek celotnega reševanja naših perečih notranjih vprašanj. Splošni vtisek je ta, da se je naše notranje politike že premaknila z mrtve točke in da se bo nadaljni položaj razvijal v znamenju resnih prizadevanj, da se v naše politično življenje uvede tista normalnost, brez katere ni niti govora o kakem napredku ter sodelovanju na področju naše splošne skupne narodne in državne blaginje.«

»Obzor« o reševanju notranjih vprašanj

Zagrebaški »Obzor« v političnem pregledu obravnava zadnji sestanek med predsednikom vlade Cvetkovičem in dr. Mačkom v Zagrebu ter pravi, da smo sedaj stopili v pripravljeno fazo. Tej pa naj sledi še reševanje notranjih vprašanj. »Šele ko se bodo začeli urejati novi odnosi med Hrvati, Srbi in Slovenci, kar bo treba začeti takoj, ko bodo pripravljena dela končana, bo postavljeno na dnevni red v vsej svoji važnosti hrvatsko vprašanje... Danes sicer vsi resni politični činičniki načelno priznavajo tri narodne samobitnosti, kar pa ni dovolj. To je treba potrditi tudi z dejanji. Najprej je povojno življenje dokazalo, da se niti Hrvati, niti Srbi, niti Slovenci niso odrekli svoji narodni samobitnosti. Jugoslavenska ideologija prejšnjih režimov ni bila nič drugega kakor sredstvo za doseganje ciljev hegemonistične politike. Nadalje pa se je tudi centralistična, prav za prav unitaristična ustava pokazala za nezmožno, da bi hrvatskemu narodu zagotovila spoštovanje naših temeljnih narodnih interesov... V političnem življenju ni sentimentalnosti. In prav zato, ker je nekdanji hrvatski politični življenje behalo od čustvenosti, smo preživeli tako težke čase. V politiki vlada kruto načelo: do ut des. Vse drugo je čustvo in pesem. To je lahko lepo ter more zavesti dobronamerne ljudi, ne sme pa biti podlaga, na kateri naj se rešujejo velika politična vprašanja. Tudi odnosi med Hrvati, Srbi in Slovenci se ne morejo reševati na podlagi čustev. Hrvatska politika je prebolela dobo sanjarjenja. To je treba vedeti, ker je iz dosedanjih skušenj jasno, da je samo na stvarnih temeljnih interesov in pravic vseh mogoče najti pravilno rešitev novih odnosov med hrvatskim, srbskim in slovenskim narodom.«

Bosanski Krajinci delajo težave

Kakor smo poročali, se hrvatsko časopisje peča z gibanjem nekaterih Bosancev, ki hočejo ustvariti na meji Hrvatske in Bosne nekako novo gibanje »Krajinskih«. Gre za bosansko Krajino okoli Bihaća. To gibanje imenujejo hrvatski listi »klin med Hrvatsko in Dalmacijco. Te dni pa je izšla posebna brošura, ki jo je bil spisal banja-luški odvetnik dr. Stevo Moljevič. Zanimivo je, da je ta mož nekoč pripadal kot Srb Pribičevićevi samostalni demokratski stranki ter nato bil član JNS. Njegova knjižica ima naslov »Značaj vrbanske banovine«. Pisec zahteva, naj bi vrbaska banovina v novi ureditvi države ostala, ker je to nacionalna potreba. Ta dr. Moljevič je obenem ustanovitelj »Krajince«, ki naj pomaga ovirati reševanje naših perečih notranjih vprašanj. Tukaj se vidi, od kod največ ovir in nasprotovanja.

Nemci v Sloveniji

Nemški listi poročajo, da so dne 31. sušca organizacije nemškega Kulturbunda imele v 32 slovenskih mestih svoja ustanovna zborovanja, med drugim v Ljubljani, Celju, Mariboru, Dravogradu, Rogatcu in Kočevju. Ti nemški listi naglašajo, da se je s tem započelo novo kulturno delo in življenju nemških rojakov v Sloveniji. Takole nadaljujejo: »Medtem ko so naši rojaki na jugozhodu Jugoslavije lahko nemoteno gojili nemško kulturo, nemška narodna skupina v dravski banovini že skoraj 4 leta ne more negovati nemške kulture.« Ta poročila nemški listi prinašajo na podlagi pisanja »Deutsche Nachrichten«, ki je nemško tedensko glasilo za Slovenijo in izhaja v Zagrebu.

Moše Pijade prišel iz ječe

Kakor poročajo zagrebški »Jutarnji list« 4. t. m. je bil iz ječe izpuščen znani belgradski časnika, karikaturnist in profesor slikarstva Moše Pijade, ki je predsedel v ječi celih 14 let in 3 mesece zaradi komunizma. Pijade, ki je, kakor že ime kaže, Jud, se bo nastanil zopet v Belgradu pri svojem bratu. Pravijo, da je Pijade telesno in duševno dobro ohranjen. Kakor rečeno, je bil Moše Pijade obsojen zaradi komunistične propagande. Pijade je bil komunistični ideolog med Srbi ter je med drugim prevedel v srbski jezik tudi Marxov »Kapital«.

Navdušen sprejem predsednika vlade Cvetkoviča v Belgradu

»Zelo sem zadovoljen z razpoloženjem in sprejemom v Zagrebu«

Belgrad, 5. aprila. AA. Davi ob osmih se je vrnil iz Zagreba v Belgrad predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetkovič.

Na belgradski železniški postaji se je zbrala pred prihodom vlake velika množica meščanov, da sprejme in pozdravi predsednika vlade ter mu izrazi s tem svoje priznanje in veselje, da je srečno začel reševati važno državno vprašanje. Med prisotnimi Belgradjani je bilo veliko številno senatorjev in narodnih poslancev ter uglednih funkcionarjev JJK s predsedništvom kraljevega odbora na čelu. Med prisotnimi je bilo tudi veliko številno dam, ki so tudi prišle pozdraviti predsednika vlade ter zanj manifestirati. Sprejemu je prisostvovala tudi večja skupina belgradskih časnika-jev ter dopisnikov zagrebških in ljubljanskih listov s predstavniki centralnega pismobiroja na čelu.

Pred prihodom vlada so prispeli na kolodvor tudi člani kr. vlade. Med prvimi je prišel minister za socialno politiko in narodno zdravje Rajaković, dalje minister za trgovino in industrijo Tomić, minister za pošto Altiparmaković, minister za gozdo-ve in rudnike Ljubomir Pantić, minister za poljedelstvo Nikola Beslić, minister za gradbe dr. Miha Krek, minister brez listnice Branko Miljuš, pravosodni minister Viktor Ružić, minister za telesno vzgojo ljudstva Čejović, ter ministra brez listnice Frane Snoj in Vojko Čvrkić. Ravno pred prihodom vlake je prispel tudi prometni minister Mehmed Spaho, ki so ga prisotni prisrčno pozdravili. Zagrebški brzdovlak je prispel na postajo točno ob osmih.

Na vratih se je pojavil predsednik vlade Cvetkovič, ki je bil videti zelo vedro razpoložen. Ko je stopil iz vagona se je prisrčno pozdravil s prometnim ministrom Spahom ter ostalimi člani vlade. Prisotni Belgradjani so ga pozdravljali z vzkliki »Živio! Dobrodošel! Predsednik vlade se je pozdravil s prisotnimi poslanci in senatorji. Kmalu so ga obklopi časniki ter z veliko radovednostjo prosili, naj jim pove vsaj nekoliko besed o toku pogajanj s predsednikom bivše HSS.

Na njihova številna vprašanja je predsednik

vlade odgovoril: Dobro je in vse je v redu.

Kako težeje pogajanja? so spraševali predsednika časniki? »Za zdaj gre zelo dobro,« je odgovoril predsednik vlade.

Obdan s svojimi sodelavci in prijatelji je šel nato predsednik vlade skozi čakalnico. Ko je prišel na trg pred postajo so ga prisotni Belgradjani ponovno tople pozdravili z vzkliki Živio!

Časniki so še nadalje spraševali predsednika naj jim pove svoje vtise, ki jih je dobil v Zagrebu.

Predsednik vlade jim je odgovoril: »Zelo sem zadovoljen z razpoloženjem in sprejemom v Zagrebu.« Predsednik vlade je ostal nekoliko minut pred avtomobilom ter se pogovarjal s prisotnimi. Nato je sedel v avtomobil ter se v spremstvu šefa svojega kabineta Nastasijevića odpeljal v predsedništvo vlade. Prisotni so mu prirejali tudi ob tej priliki navdušene manifestacije.

Zagrebaški tisk ugodno presoja

Zagreb, 5. aprila. n. Po odhodu predsednika vlade in notranjega ministra g. Dragiša Cvetkoviča iz Zagreba v Belgrad in po izdanem uradnem poročilu, komentirajo danes zagrebški politični krogi razgovore med njim in gosp. dr. Vladkom Mačkom, prav tako pa tudi hrvatsko časopisje obširno poroča o sestanku. Komentarji zagrebškega tiska so ugodni. Predsednik HSS g. dr. Maček se je po svoji veražnejši izjavi budimpeštanskemu sodniku angleškega lista Martinu pripravil, da jutri odpotuje v Kupinec s svojo družino, kjer bo prebil velikonočne praznike in kjer bo ostal okrog 10 dni.

Snoči se je sestal izvršilni odbor SDS, ki mu je poleg članov odbora prisostvoval tudi zemljoradniški prvak dr. Miloš Tupanjanin. Na tej seji so razmatrali politični položaj po končanih razgovorih med predsednikom vlade Dragišo Cvetkovičem in dr. Mačkom. Prvaki SDS pričakujejo nadaljnji razvoj položaja.

Šahovski turnir v Zagrebu

Zagreb, 5. aprila.

V četrtim kolu preostale partije so končale takole: Pirc : Preinfalk. Preinfalk se je branil v ortodoksnem obrambnem damskem gambitu. V središčni sta oba igralca nadaljevala v novi varijanti, za katero se je črni očitno dobro pripravil, tako, da je Pirc prišel v časovno stisko. Vendar si je v nadaljevanju v partije položaj popravil. Preinfalk je igral prehitro kmeta s p, namesto da bi šel s kraljem na e8. To ga je stalo kmeta. Preinfalk je po 54 potezah igró predal.

Rožić : Furlani. Furlani se je branil s kraljevo indijsko obrambo. Rožić je imel nekoliko boljše poteze po otvoritvi, šlabo pa je nadaljeval. V končnici sta se sporazumela igralca za remis.

Bröder : Vuković. Vuković sta igrala v ortodoksní obrambni damski gambit. Beli je iz otvoritve izšel boljše ter izsilil oslabiljenje kraljevega krila. Črni je razvil Capablancovo razbremenilno igró, na kar se je igra izenačila. Partija je bila v izenačeni poziciji končana remis.

Kostič : Avirovič. Avirovič sta igrala v damskem gambitu. Kostič je igral svojo posebno potezo Lf5. Napadal je po levem krilu in blokiral nasprotniku krajja. Avirovič ni dal dobrega odpora ter je izgubil najprej pešca, nato figuro ter se po 23 potezah podal.

Tomić : Filipčič. Filipčič sta zaigrala Caro-kan obrambo. Pozicija je bila dolgo časa nejasna. Tomić je potem rabil Botvinkovo varijanto in z lepo kombinacijo dobil damo in dva pešca za obe trdnjavi ter končno odločil igro za sebe.

Stanje po 4. kolu je sledeče: Pirc, Vuković 3 in pol, Schreiber, Kostič 3, Bröder, Tomović 2 (1), dr. Vidmar, Vidmar ml., Preinfalk, Lešnik 2, Furlani 1 in pol (1), Avirovič 1 in pol, Filipčič 1, Petek in Rožić pol, dr. Kalabar (1).

Danes se je nadaljevalo 5. kolo. Najvažnejša partija tega kola je bilo srečanje obeh slovenskih velemejstrov dr. Vidmarja in Pirc. Igrala sta kratko in sicer slovensko obrambo damskega gambita. Precizna in močna igra obeh velemejstrov je končala po 18 potezah remis.

Vuković : Schreiber. Vuković sta igró kraljevo indijsko obrambo dala dokaj napeto partijo. Tudi ta je končala po 15 potezah remis.

Petek in Rožić sta igrala nepravilno Rettyjevo otvoritev. Petek je napadel zelo močno. V 8. potezi je žrtvoval kmeta, nakar je izvršil močan napad na desnem krilu, ki mu je prinesel po 32. potezi zmago.

Belgrad ima 405.000 prebivalcev

Belgrad, 5. aprila. K. Včeraj je bila objavljena najnovejša statistika, ki navaja natančne in nove številke iz Belgrada. Tako, kakor se je razširilo in povečalo Belgrad, tako se je povečalo le redko evropsko prestolno mesto. Od leta 1834 se je število belgradskega prebivalstva 29 krat povečalo. Medtem ko je mesto leta 1820 štelo brez turškega dela mesta le 5000 prebivalcev, je leta 1884 štelo že 35.000, leta 1900 70.000, leta 1937 pa 375.000 prebivalcev brez Zemuna in Pančeva.

100 let stara srbska zdravnica umrla

Življenjski roman Rusinje dr. Marije Feodorovne Zibold, ki je bila srbska vojaška zdravnica

Belgrad, 5. apr. m. Davi je umrla v Belgradu znana ruska zdravnica dr. Marija Feodorovna Zibold v visoki starosti 100 let. Skrajaj vse svoje življenje je posvetila humanemu in nacionalnemu delovanju v Srbiji.

Pokojnica je bila rojena v Petrogradu l. 1839. Medicino je študirala tudi v Zürichu v Švici, kjer se je spoznala s pokojnim Nikolom Pašičem, ki je prav tako študiral v Zürichu tehniko.

Po končanih študijah je službovala nekaj časa v Rusiji, nakar je leta 1872 prišla v Srbijo z generalom Černjavcem ter je postala vojaška zdravnica. Po prihodu v Srbijo je zopet navezala tesne politične stike z Nikolom Pašičem ter mu pomagala

ustanoviti radikalno stranko, v kateri je zavzela položaj člana glavnega odbora. Po začetarskem uporu, po katerem so bili vsi člani s pašičem vred na smrt obsojeni, je pokojnica sama napisala prošnjo za pomilostitev ter jo sama izročila kralju Milanu. Kralj Milan je pomilostil na smrt obsojene radikale, toda Marijo Feodorovno je izgnal iz Srbije.

Pokojnica je zatem odšla v Carigrad ter je postala zdravnica v haremu pri sultanu Abdel Hamidu. Po krajšem bivanju v Carigradu se je na intervencijo starih prijateljev iz radikalne stranke zopet lahko vrnila v Srbijo, kjer je nadaljevala svoje delo v raznih humanih organizacijah. Kot vojaška zdravnica je dosegla čin majorja. Pokojnica je bila prva zdravnica v Srbiji.

Kraljica Marija za revne otroke

Belgrad, 5. aprila. m. Za velikonočne praznike je Nj. Vel. kraljica Marija obdarovala več siromašnih otrok, ki jih vzdržuje v svoji menzi. Vsi otroci, ki se hranijo v menzi, so dobili po 14 kr težke zavoje raznih življenjskih potrebščin.

Požar v Kranju

Kranj, 5. aprila.

Nocoj ob 5 je prišlo nenadoma goreti v trgovini Kremenšek v Kranju, kjer se nahaja tudi tiskarna »Sava«. Požar je nastal zaradi tega, ker je iskra iz peči preskočila na olje, ki je bilo poleg peči, ter je nastala eksplozija. Takoj je nastal velik ogenj, ker se je pozneje vnel še bencin in razni drugi predmeti. Požar je trgovino skoraj povsem uničil in tudi na samem poslopu napravil veliko škodo. Poslopje še vedno gori. V veliki nevarnosti je bila tudi pošta in je vrlim gasilcem se je treba zahvaliti, da ni nastala večja požarna katastrofa, kajti s požrtvovalnim gašenjem in naglo prisotnostjo so nevarni požar hitro zajezili, tako da se ne more razširiti.

Belgrajske novice

Belgrad, 5. aprila. AA. Bivši kraljevski poslanik v Bruslju dr. Pavle Karović je odlikovan od belgijskega kralja Leopolda III. z redom belgijske krone prve stopnje.

Belgrad, 5. aprila. m. Z ukazom kr. namestnikov in na predlog ministrskega predsednika bo zastopal prosvetnega ministra Stevana Ciriča, ki bo bival nekaj časa v Nici v Franciji, gradbeni minister dr. Miha Krek.

Belgrad, 5. aprila. AA. Minister za gozdo-ve in rudnike Ljubomir Pantić je sprejel danes dopol-dne v svojem kabinetu nemškega generalnega konzula v Belgradu Neuhausena.

Voditelj hrvatskih delavcev o socialnih zavodih

Voditelj hrvatske delavske zveze, narodni poslanec HSS Alojzij Pečnik, je te tedne popotoval po Bosni in Hercegovini, kjer je prirejal delavske shode ter gledal, kako se bosanskemu delavcu godi. Dne 8. aprila je prišel v Split, kjer je imel delavski shod. Pri tej priliki je povedal, kako trdo in težko življenje ima bosanski delavec, kakor se je te tedne sam prepiral. Nato je dejal: »Krivice so na vseh straneh, celo tamkaj, kjer bi jih ne smelo biti. Tudi vi tukaj ste na svojih plečih poskusili, kako postopajo z vami v delavskih ustanovah, kjer sedi dekretirana gospoda monopoliziranih delavskih organizacij. Nato navaja razmere v raznih okrožnih uradih, nakar preide na razmere v delavskih zbornicah ter pravi: »Tako imenovane delavske zbornice so poglavje zase. V njih sede dekretirani gospodje, ki niti ne mislijo na kaj drugega kakor na to, da bi se čim dalje obdržali na sedanjih mastnih položajih. Bliža pa se čas, ko bo delavstvo svoje ustanove osvobodilo teh trotoev.« Drugi govornik Jakob Bašić je naglašal, da je predsednik hrvatske delavske zveze sam delavec, medtem ko voditelj socialističnega URS režejo kupone svojih delnic ter žive od dividend. V tuje organizacije zapeljane hrvatske delavce je treba pridobiti za hrvatsko organizacijo. Z zborovanja so poslali brzojavko voditelju hrvatskega naroda dr. Mačku, naglašajoč, da je hrvatsko delavstvo v celoti zvesto hrvatskemu narodu.

Razpisane učiteljske službe

Belgrad, 5. aprila. m. V današnjih »Službenih novinah« so objavljena izpraznjena učiteljska mesta v posameznih banovinah. Na področju dravske banovine so prazna mesta v

okraju Kočevje-Ribnica 2 žen., v Krškem 2 meš., Radeče 1 meš., Litija-Višnja gora 1 meš., Ljutomer 2 meš., Maribor desni breg, Pobrežje 1 meš., Slovenska Bistrica 1 meš., Studenci 2 meš., Slovenj Gradec, Šostanj 1 meš., Šmarje 1 meš., Črnomelj, Metlika 1 mešano mesto;

v okraju Brežice: Sv. Anton 1 žen. in 1 meš., Bizeljsko 1 žen., Koprivnica 1 žen., 1 meš., Pečice 1 žen., 1 meš., Podstreda 1 meš., 1 žen., Senovo 1 meš., Videm 1 meš., Zabukovje 1 žen., Zdole 1 žen., Velika dolina 3 meš.;

okraj Celje: Svetina 1 žen., Polzela 1 žen.; okraj Črnomelj: Adlešiči 1 meš., Dobriče 1 žen., Stara lipa 1 meš., Stari trg 1 žen., Dražica 1 žen., Podzemlje 2 meš., Radakovci 2 meš.;

okraj Lendava: Dolnja Bistrica 2 žen., Srednja Bistrica 1 meš., Gomiliče 1 meš. in 1 žen., Nedeljica 1 žen., Odranci 1 žen., Pince 1 meš., Turnišče 2 meš. in 1 žen.;

okraj Gornji grad: Radmirje 1 žen., Ljubno 1 žen., Rečica 1 meš., Kamnik, Čemšenik 1 žen., Gorz 1 žen., Stranje 1 žen.;

okraj Kočevje: Stara vas 1 meš. in 1 žen., Koprivnik 1 žen., Loški potok 1 žen., Mozelj 1 žen., Rob

1 žen., Sodražica 1 meš., Spodnji log 1 meš., Dolnja topla reber 1 meš.

okraj Konjice: St. Jernej 1 žen., St. Florjan 1 žen., Kebel 1 žen., Sv. Kunigunda 1 žen., Loče 1 žen., Rahove 1 meš., Zice 1 m. in 1 žen.;

okraj Kranj: Kokra 1 žen., Naklo 1 meš., Predosje 1 meš.;

okraj krški: Črneča vas 1 meš., Kal 1 žen., Mokronog 1 meš., Škocjan 1 meš., Tržišče 1 meš., Veliki trg 1 žen., Skopce 2 meš.;

okraj Laško: Jurkloster 2 meš., Kal 1 meš., Hrastnik 1 meš., Trbovlje 4 meš.;

okraj Litija: Dole 2 meš., Javorje 2 žen., Kolo-vrat 1 žen., Primskovo 1 žen., Veliki Gaber 1 žen.;

okraj Ljubljana-okolica: Šmartno 1 meš., Želimlje 1 žen., T. Jošt 2 meš., Polhov Gradec 1 meš., Lipoglav 1 meš.;

okraj Ljutomer: Apače 1 meš., Cezanjevič 1 meš., Sv. Jurij ob Ščavnici 1 meš., Mala Nedelja 2 žen., Gornja Radgona 1 žen., Strigova 2 meš., Ščavnica 1 žen., Zelenka gora 1 žen., Negova 1 m.;

okraj Logatec: Bloke 1 m., Fajmarje 1 žen., Cerknica 2 meš., Igavae 1 meš., Rovte 1 meš., Sv. Trojica 1 meš., Vrh svetih treh kraljev 1 m., Ziri 1 meš.;

okraj Maribor-levi breg: Jarenina 1 meš., Sv. Jurij v Slov. gorah 2 meš., Spodnja sv. Kunigunda 1 m., Sv. Peter 1 meš., Sv. Rupert 1 m., Sv. Marijeta 1 meš.;

okraj Maribor-desni breg: Črenovec 1 meš., Lehen 1 m., Sv. Martin 1 žen. in 1 m., Pragersko 1 meš.;

okraj Murska Sobota: Pahovec 1 žen. in 1 m., Bodonci 1 žen., Budinci 1 žen., Domanevci 1 žen., Križevci 1 žen., Kruplinski 1 žen., Kuzma 1 m. in 1 žen., Prosenjakovič 1 žen., Čerdica 1 m., Tišina 1 m. in 2 žen., Vidonci 1 žen., Zenvanje 1 žen.;

okraj Novo mesto: Ambrus 1 m., Bela cerkev 1 m. in 1 žen., Dobrič 1 meš., Dolž 1 meš., Hinje 1 m. in 1 žen., Knežja vas 1 meš., Loze 1 m., Podgrad 1 m. in 1 žen., Mirna 1 meš., Soteska 1 žen., Zagradec 1 žen. in 1 meš., Zvirče 1 žen.;

okraj Dravograd: Sv. Anton 1 žen., Mežica 1 meš., Vrata 1 žen., Vuzenica 1 meš.;

okraj Ptuj: Sv. Andrej v Slov. gorah 1 žen., Sv. Božena v Slov. gorah, Dornava 1 m. in 1 žen., Sv. Miklavž 2 žen., Polensak 1 žen., Runc 1 m. in 1 meš., Središče 1 meš., Sv. Tomaž 1 žen., Sv. Urban 1 m. in 1 žen., Hajdina 1 meš., Nova cerkev 1 m. in 1 žen., Ptujka gora 1 žen. in 1 meš., Sv. Vid 1 žen., Velika Nedelja 1 žen.;

okraj Slovenjgradec: St. Ilj pri Velenju 1 žen., St. Jošt 1 žen., Razbor 1 žen.;

okraj Skofja Loka: Železniki 1 žen., Črni vrh 1 meš.;

okraj Šmarje: Dobje 1 meš., Sv. Ema 1 m. in 1 žen., Kostričnica 1 meš., Kozje 1 žen., Lemberg 1 žen., Sv. Peter pod Svetimi gorami 1 žen., Pristav 1 m., Rogaska Slatina 1 žen., Stopercer 1 žen., Sv. Vid 1 m.;

Belgrad, 5. aprila. AA. Albanski poslanik na našem dvoru Tahir Stila je v spremstvu prvega tajnika Komara obiskal danes ob 10. dopoldne prometnega ministra dr. Mehmeda Spaha v njegovem kabinetu ter mu pri tej priliki izročil odlikovanje Škenderbergovega reda z lentjo, s katerim ga je odlikoval albanski kralj Ahmed Zogu.

„Dvonadstropna zveza...“

Ob priliki bivanja ministra Becka v Londonu so sprožili nove oblike »protinemske fronte«

London, 5. aprila. TG. Pogajanja med Anglijo in Poljsko za pristop slednje v obrambno fronto, ki jo snuje Anglija proti morebitnim bodočim napadom na neodvisne države, morajo prebresti nekaj velikih težav.

Prva težava je bila, da je Anglija priznala, da Poljska ne more velopiti v kakšno zvezo držav, marveč da more sprejeti angleško jamstvo za svoje meje samo v obliki dvostranske vojaške obveznosti tako, da bo tudi Poljska jamčila za meje Anglije. To je potrebno zaradi zemljepijskega položaja Poljske, kakor tudi zaradi prijateljskih odnosov, ki jih ima Poljska s svojo sosedo Madžarsko.

Druga težava tvori vprašanje sodelovanja Rumunije. Poljska se težko spušča v kakšen obrambni pakt z Rumunijo, dokler ni rešeno vprašanje madžarsko-romunskih odnosov, kajti Poljska nikakor ne mara opustiti svojega prijateljstva z Madžarsko.

Tretja težava je Sovjetska Rusija. Poljska ne more pristati na sodelovanje s Sovjetsko Rusijo iz načelnih razlogov, ker se ne mara vezati z nobenim svojih dveh velikih sosedov proti drugemu, na drugi strani pa ima Poljska vojaško zvezo z Rumunijo, ki je naperjena proti Sovjetski Rusiji.

Angleška diplomacija je spričo navedenih težav sprožila misel dveh paktov, dveh zvez, tako da imenujejo angleški predlog »dvonadstropno zvezo«, ki bi delovala na sledeči način:

1. Anglija in Francija bi najprej sklenili ločene obrambne dvostranske zveze s Poljsko in Rumunijo. Obveznosti bi v primeru napada na Poljsko in na Rumunijo nastopile takoj, avtomatično brez vsakih poprejšnjih posvetovanj in ugi-banj. 2. Zatem bi Anglija in Francija sklenili še en obrambni krog skupno s Sovjetsko Rusijo, ki bi se mu morda priključile tudi ostale balkanske države. V tej zvezi bi Anglija in Francija obljubile balkanskim državam pomoč za primer napada, toda ta pomoč ne bi nastopila avtomatično, marveč šele po posvetih. Dotične države pa bi imele na izbiro dano, če želijo tudi pomoči od Sovjetske Rusije, ki bi ne bila avtomatična, ampak bi prišla tako rekoč šele na poziv.

Vprašanje je le, kako pridobiti Sovjetsko Rusijo za sodelovanje v takšni obliki.

London, 5. aprila. c. Popoldne je imel Beck zadnji razgovor s Chamberlainom in Halifaxom v spodnji zbornici ob 17. in bo jutri zjutraj odpotoval v Portsmouth. Jutri zvečer bo priredil večerjo v poljskem veleposlaništvu.

V Veliki noči

V velikem tednu prihaja krščanstvo kot duhovna in нравstvena sila, ki slej ko prej globoko v človeškem srcu živi, prav posebno do izraza ne samo v pretresljivih obredih cerkve, ampak tudi v razpoloženju in zadržanju velike krščanske družine narodov od enega konca sveta do drugega. Predvsem nas veliki teden spominja na nadnaravno resnico o odrešenju človeka, o neskončni božji ljubezni in o sili odpustitve, ki jo vstajenje iz najgloblje brezdnega greha, iz najhujših zmed in iz osebnega ter družabnega propada. Vsak čas mora človeštvo prav tako, kakor posameznik, skozi veliko noč, da se zopet dvigne po sili ljubezni, ki je močnejša od najhujšega greha, od najgloblje zavrnjenosti in od smrti same.

Ne bomo ob tej priliki razmišljali o narodih in državah pa o Evropi, ki jo je politika, ki se je od krščanstva docela odvrnila v poganska načela mednarodnega življenja, privreda v popolno noč. Pogledajmo življenje posameznika v borbi med dobrim in zlom v duši. Ena sama moč je, ki zlo premaga — tako nas uči velikonočni evangelij — ljubezen, ki se zla ne ustraši, ne beži pred njim pa se mu tudi ne ukloni, ampak ga premaga. Tudi na dnu zlobe, greha in izpačenosti vidi ozko pot skozi spoznanje, kes in zadoščenje k prerodenju. Največji zločin, zaradi katerega je bil človek v poganskem svetu za vedno zavrnjen, iz človeške družbe izobčen in je postal živ trup, v oči te ljubezni in po njeni odrešilni moči lahko pomeni prehod k čim korenitejši нравstveni obnovi in k svetosti sami. Pota zla, je dejal v eni najbolj kritičnih dob zgodovine krščanski mislec kardinal Nikolaj Kuzanski, so lahko po hudem ovinku pot skozi peklo v nebesa. Kesanje in pokora zlomljene duše, ki jo je odrešila najvišja ljubezen, človeka ne pripeljejo samo nazaj na prejšnjo stopnjo, ampak ga velikokrat dvignejo še višje. V takih dušah, kakor je bila Magdalena, ki jo je Zveličar povzdignil nad vse one, katerim Bog ni imel veliko odpustiti, se je hudó zmotno življenje, ki je ob preobitni meri svojih napak in grehov spoznalo tudi preobitje božje ljubezni, izpreobrnilo v najglobljo svetost. Prevzetost pa, ki se smatra za brezgrešno in meni, da odpustajoče ljubezni sploh ne potrebuje, je vedno rodila odpadnike, če se ni zakrknila v brezplodno in navidezno »krščanstvo«, ki svetu ne svetli in ga ne pre-
reja, ampak z njim vred odreveni in propada.

To je ena najzlahtnejših resnic, ki nam v velikem tednu zopet doni na uho, da le brezmejna ljubezen izčiščuje, preraja in odreši, zlomi greh in da bo tudi najhujšo noč katere se bojimo, izpremenila v dan.

Varšava, 5. aprila. c. Nocoj objavljajo poljski listi, da bi poljska vlada bila pripravljena zgraditi avtomobilsko cesto po svojem ozemlju, ki naj vodi iz Nemčije v Vzhodno Prusijo. Vendar pa se bo to zgodilo tako, da ne bo pri tem Poljska niti najmanj prizadeta v svoji suverenosti. Cesto bo gradila Poljska sama in bo tudi sama imela vso nadzorstvo nad to cesto.

Beck Angležem:

»Ne pozabite Madžarske, ki še ni izgubljena...«

London, 5. aprila. b. O današnjih poljsko-angleških razgovorih ni nobenih uradnih izjav. Mislijo, da bo Beck predvsem skušal ustvariti v Londonu gotovo razumevanje tudi za vzpostavitev boljših odnosov med Anglijo in Madžarsko. Poljski so mnenja, da Madžarske še ni treba smatrati izgubljeno. Oni so mnenja, da bo Budimpešta opogumilo novo italijansko stališče, tako da bo Madžarska mogla predstavljati nekako zaporo med Nemčijo in Rumunijo. V Londonu ne dajo mnogo na Madžarsko ter je verjetno, da bo prišlo le do angleško-romunskega pakta o vzajemni pomoči, pri čemer bo tudi Turčija igrala zelo veliko vlogo. Važno vprašanje so vsekakor tudi odnosi Poljske do sovjetske Rusije.

Vsi angleški protiletalski

topovi v polni pripravljenosti

London, 5. aprila. b. United Press poroča, da je večerajšnji govor prvega lorda angleške admiralaritete mornariškega ministra lorda Stanhopeja, ki ga je imel na angleški matični ladji »Arc Royal«, v vseh britanskih krogih izzval veliko senzacijo. Kakor poroča »Daily Express«, je lord Stanhope med drugim izjavil:

»Obžalovati moramo, da mnogi, ki so želeli prisostvovati, sedaj ne morejo biti med nami. Malo poprej, preden sem odšel iz poslopja admiralaritete, sem smatral potrebno, da izdam nalog, da se postavijo vsi protiletalski topovi britanske

Mussolini Chamberlainu

Italija bi posredovala med Nemčijo in Anglijo
Anglija naj posreduje med Italijo in Francijo

Rim, 5. aprila. O razgovorih, ki jih je začel angleški poslanik z italijansko vlado, fašistično časopisje ne poroča ničesar, iz česar bi bilo možno razvideti, kakšno je stališče Italije z ozirom na to angleško iniciativo. V Rimu pravijo samo, da je lord Perth, ki je bil bolan in se je vrnil v Rim v ponedeljek 3. aprila, začel svoje posle s tem, da je otvoril celo vrsto razgovorov z zunanjim ministrom grafom Ciano, ki da jih smatra Anglija za izredno važne.

Ti razgovori imajo po trditvah rimskih političnih krogov namen, da bi Italija podpirala poizkuse Velike Britanije, kako bi se mogel rešiti in urediti svetovni mir s kakšno vzporedno akcijo. Anglija pa nikakor ne misli pri tem, da bi se zlomila os Rim-Berlin, ali pa da bi se kakorkoli že oslabilo trdno prijateljstvo med Anglijo in Francijo.

Prv korak, ki naj bi ga po zamisli angleške vlade naredil Mussolini, bi bil ta, da bi pripravil Nemčijo do mirne ureditve vseh vprašanj, ki se tičejo Nemčije in Poljske, kot protislugeto pa se bo angleška vlada trudila, da Francija da vzpodbudo za to, da se začnejo razgovori glede Tunisa, Džibutija in Sueza.

Minister Ciano, kakor zatrjujejo v Rimu, ni dal, oziroma ni mogel dati lordu Perthu nobenega

Italija Albanije ne bo vzela pod zaščito

Rim, 5. aprila. TG. Na merodajnem mestu zanikajo vesti, ki so se zadnje dni razširile po evropskem in ameriškem tisku, da se Italija pripravlja, da bi nad Albanijo proglasila svoj protektorat.

Na istem merodajnem mestu priznava samo to, da se je albanski kralj Zogu obrnil na italijansko vlado s prošnjo, da bi mu pomagala okrepiti narodno obrambo in da je italijanska vlada kralju sporočila, naj pošlje svoje predstavnike v Rim, da se pogovore o načinu, kako bi se moglo albanski želji v okviru medsebojne zavezniške pogodbe ugoditi. Pogajanja so se dejansko že začela. Ni pa res, da bi bila Italija poslala v Albanijo svojih čet ali da bi bila tamkaj odložila znatne količine orožja.

London, 5. aprila. TG. Londonska radiopostaja je v angleškem, nemškem in italijanskem jeziku zanikala kot neresnične vesti o proglasitvi italijanskega protektorata nad Albanijo. Govornik v radiu je sporočil, da na angleških službenih mestih nimajo nobenega sporočila, ki bi to vest potrdila. Angleška vlada je nadalje tudi prepričana, da se bo Italija zvesto držala lanskega sporazuma, ki sta ga Italija in Anglija o Veliki noči podpisali in kjer se obe dopisnici zavezujejo, da bosta vzajemno preprečili vsako spremembo političnega položaja v obalnih državah Sredozemskega morja, kamor spa-

mornarice v pripravljenostno obrambo, da bi za vsak primer lahko takoj izvršili ono, kar je potrebno, da bo Velika Britanija lahko vsakomur priredila topel sprejem, ki bi se skušal nenapovedan pojaviti.

»Daily Express« pravi, da so ti od lorda Stanhopeja omenjeni ukrepi bili le del ukrepov, ki jih je Velika Britanija storila v zadnjih 24 urah. Vse vojaške oblasti so dobile nalog, da strogo izvedejo obrambne ukrepe.

London, 5. aprila. c. Chamberlain je danes zaprosil časnikarje v spodnji zbornici, da naj ne pripisujejo prevelike važnosti besedam lorda Stanhopeja, ki je govoril najbrž nepoučenim.

Hitler-Göing-Göbbels

Berlin, 5. aprila. b. Nemški državni kancler Hitler se je vrnil s krajšega potovanja po Severnem morju ter odpotoval skozi Berlin v Brechtsagaden, kjer bo prebil velikonočne praznike. Bržkone bo tam ostal še nekaj tednov po Veliki noči. Za proslavo 50 letnice svojega rojstva, ki bo 20. aprila, se bo vrnil v Berlin, kjer bo velik vojaški mimohod.

Berlin, 5. aprila. c. V Berlinu in po vsej Nemčiji se že vrše velike priprave za proslavo 50. rojstnega dne Adolfa Hitlerja. Proslave bodo nad vse veličastne. Sestal se bo tudi rajstog in bo Hitler zopet govoril.

Na proslavo bodo prišla tudi zastopstva iz drugih držav. Tako je za sedaj že javljeno, da bosta prišli madžarsko in bolgarsko zastopstvo. Bolgarsko zastopstvo bo vodil predsednik sobranja Mušanov, poleg pa bodo še sofijski župan in načelnik bolgarskega generalnega štaba. Ni še znano, če bodo prišla še druga zastopstva iz držav jugovzhodne Evrope.

Pač pa bodo prišla zastopstva nemških manjšin iz vseh držav, kjer žive Nemci.

Maršal Göing bo odpotoval iz San Rema v Rim v petek, nato pa se bo podal v Libijo. Tudi dr. Göbbels je še vedno na Rodosu v Italiji, tako da je zavladalo v Berlinu popolno politično zatíšje. Pri diplomatski igri, ki se je odigravala v Londonu, je Nemčija samo gledalec, ki precej glasno godrnja in napeto zasleduje razvoj dogodkov.

Minister za propagando dr. Göbbels pa bo velikonočne dni prebil na otoku Rodosu (italijanski Dodekanej) in ne bo delal — kot se je izjavil — nobenih izletov v bližino Turčije.

Franco je pristopil k paktu proti kominterni

London, 5. aprila. b. »Evening Standard« poroča, da je general Franco podpisal že 27. marca v Burgosu pakt, s katerim pristopa Španija k protikomunističnemu paktu. Tako je general Franco izpolnil svojo obljubo nemški in italijanski vladi, da bo takoj pristopil k protikomunističnemu paktu, kakor hitro bo zavzel Madrid. General Franco je zahteval od obeh vlad, da pristopa k protikomunističnem paktu takoj ne objavita.

pozitivnega odgovora, pač pa je ta odgovor vseboval v spomenici, ki jo je Mussolini naravnost naslovil na ministrskega predsednika Chamberlaina, čije veebina pa se drži v strogi tajnosti. Iz nekkih namigov v italijanskem tisku bi se dalo sklepati, da Italija vztraja na svojih zahtevah v Sredozemskem morju, ki so francoski vladi že davno zaupno znane in da v primeru, če jim hoče Francija ugoditi, Italija ne odklanja prijateljskega posredovanja za poravnavo velike napetosti, ki danes vlada med Nemčijo in Veliko Britanijo. Ta akcija pa bo — pravijo — popolnoma na črti Rim-Berlin in je treba marsikatero vprašanje, ki vpliva na sedanja napetost, rešiti na tisti način, ki ga je Mussolini že davno predlagal, pa do zdaj ni našel pri demokratičnih velesilah nobenega resnega odziva.

Kdaj bo Italija odpoklicala svoje čete iz Španije

London, 5. apr. AA. Reuter. V odgovoru na vprašanje je državni podtajnik v Foreign Office, Buttler, izjavil: »Kolikor je znano, italijanska in nemška vlada nista odpoklicali svojih vojakov iz Španije in tudi nimam obvestil, kdaj jih bosta odpoklicali. Angleška vlada je dobila obvestila, da je Italija začela misliti na to, da odpokliče svoje vojake, kajti prej je izjavila, da se bo to zgodilo, čim bo vojna končana.

da tudi Jadransko morje in albanska obala. Angleška vlada da nima nobenega razloga misliti, da bi Italija tega sporazuma ne spoštovala. Pač pa je radiogovornik priznal, da je bilo v Italiji opaziti nekoliko obsežnejše premi-

Romunske čete na bolgarsko mejo

Bukareška vest italijanskega lista »Giornale d'Italia«

Rim, 5. aprila. Tukajšnji »Giornale d'Italia«, kakor tudi vsi ostali listi, priobčujejo iz Bukarešte sledečo vest:

Mnenje, ki v tukajšnjih uradnih krogih vlada o političnem položaju, je kralja Karola pripravilo da tega, da je izpremenil svoj družabni program za prihodnje dni. Obenem menijo, da ni izključeno, da bo zunanji minister Gafencu za nedolgo čas odložil svoje potovanje in v Ankaru in v prestolnici evropskih držav. Sodnja namreč, da bo Gafencu moral biti vsaj tri ali štiri tedne navzoč v Bukarešti, kjer vlada resno razpoloženje. Romunski poslanik v Londonu Tilea, ki se je mudil doma in je danes zopet odpotoval iz Bukarešte v Anglijo, ima pa zanesljivih informacij najširša polnomočja, da se z Veliko Britanijo domeni o nekaterih njenih vprašanjih, ki v sedanjem momentu prizadevajo Rumunijo.

Romunski vojni minister je odredil, da odide na bolgarsko mejo potrebno število vojaštva, ker je Bolgarija zbrala na meji svoje čete. Obenem je romunska



kanje čet, a ni odkril, v katero smer je to gibanje šlo in kakšno moč predstavljajo vojaška premikanja.

Tirana, 5. aprila. TG. Izšlo je službeno poročilo, da so vse vesti o kakšnem tesnejšem sodelovanju med Italijo in Albanijo v obliki protektorata neresnične. Med Italijo in Albanijo vlada najljepši sosedni odnos. Albanija je samostojna in neodvisna država in bi bila pripravljena svojo neodvisnost braniti z orožjem v roki.

Rim, 5. aprila. c. Armadno poveljstvo italijanskih čet na severu je bilo prestavljeno v Tridenti, ki je 110 km od nemške meje.

Albanija dobila prestolonaslednika

Tirana, 5. aprila. AA. Davi ob 3.30 je albanska kraljica Geraldina rodila sina, s tem je Albanija dobila prestolonaslednika. Rojstvo prestolonaslednika so objavili s 101 topovskim strelom. Po ulicah navdušene množice ljudstva viharo pozdravljajo kralja Zoga in kraljico Geraldino. Zaradi veselega dogodka je nastalo veliko veselje po vsej Albaniji.

vlada poklicala gotovo število rezervi stov, ki so nedavno odslužili svoj vojaški rok. Te odredbe so zbudile v javnosti skrb in so dale povod za najrazličnejše govorice. Eni trdijo, da je Bolgarija vprašala neko evropsko velesilo kakšno bi bilo njeno združanje, če bi Bolgarija postavila na dnevni red vprašanje južne Dobrudže, ki je bila versajski mirovni pogodbi priznana Rumuniji. Sicer pa je znano, da je romunska vlada že pred nekaj časa ukrenila nekatere varnostne odredbe, tako na madžarski kakor na bolgarski meji in da je sprožila vprašanje eventualne pomoči svojih zaveznikov in prijateljev, če bi se kdo skušal dotakniti obstoječega stanja na tem delu Balkanskega polotoka.

Trgovina s Španijo

Ljubljana, 5. aprila.

Pred državljansko vojno v Španiji smo imeli razmeroma živahno trgovino s Španijo. Leta 1934. je znašal naš uvoz iz Španije 15.34, leta 1935. pa 19.9 milij. din. Nasprotno smo v Španijo izvozili leta 1934. za 59.74, 1935. pa za 50.9 milij. din. Nadalje smo leta 1935. izvozili na Kanarske otoke za 3.34 (1934 1.87) milij. din, dočim je uvoz od tam bil malenkosten. Izvoz v špansko kolonijo Rio d'Oro je znašal 1935 2.4 (1934 2.3) milij. din, dočim uvoza od tam ni bilo.

V prvi polovici leta 1936. smo uvozili iz Španije za 10.6, izvozili tja pa za 19.7, na Kanarske otoke pa za 2.2 milij. din.

Dne 16. maja 1936. skoraj neposredno pred izbruhom državljanske vojne je bila s Španijo podpisana nova trgovinska pogodba. Ta nova pogodba nam je dala v Španiji znatno večje kontingente zlasti za izvoz lesa. Tako je bil izvoz lesa v letu 1936. določen na 62.000 met. stotov, za 1937. pa celo na 70.000 kub. metrov.

No prave realizacije pogodbe ni prišlo. V naslednjih letih je znašal uvoz iz Španije, oz. izvoz tja (v milij. din):

	Španija		Kanarski otoki	
	uvoz	izvoz	uvoz	izvoz
1936	12.0	33.14	—	4.0
1937	4.1	2.0	0.2	0.07
1938	0.4	1.0	—	1.7

Naša trgovina s Španijo je popolnoma zapala. Zaradi tega je potrebno, da se ta trgovina čimprej obnovi, ker bo Španija potrebovala veliko surovin za obnovo. V ta namen prideta v poštev predvsem les in cement.

Na drugi strani pa smo zainteresirani tudi na uvozu iz Španije. Tako nam je Španija dobavljala že prej bombažno predivo, s katerega uvozom imamo znatne težave. Nadalje pride Španija za nas v poštev kot prodajalec plute, riža, arahidov, kolofonije, banan in južnega sadja.

Kotno je treba urediti tudi stanje plačilnega prometa s Španijo, kjer imamo aktiven klirinški saldo v znesku 2.9 milij. pezeta.

Okoliški gostilničarji so zborovali

Ljubljana, 5. apr.

Združenje gostilniških podjetij za ljubljansko okolico je imelo danes dopoldne svoj redni občni zbor v kolodvorski restavraciji. Občni zbor je vodil predsednik združenja g. Avgust Kane, ki je najprej pozdravil zastopnika Zveze gostilniških združenj ravatelj g. Petelina. Tajnica združenja gđ. Marica Kozamernikova je nato prebrala skrbno sestavljeno poročilo o delovanju združenja v preteklem letu. Iz poročila posnemamo, da se je združenje trudilo z različnimi apeli in intervencijami ter priporočili na reklamacijski odbor omiliti davčna bremena svojim članom. Združenje se je brigalo za izpolnitev strokovne izobrazbe svojih članov, priredilo je dve predavanji o kletarstvu ter dva kletarska tečaja. Združenje šteje 285 članov, t. j. 181 članov in 104 članice. Gostinski obrati se dele tako: 254 gostiln, 12 restavracij, 13 krmov, 2 buffeta, 3 sezonske gostilne in 1 gostišče. V preteklem letu sta bila podeljena 2 obrta; 1 gostilna in 1 krama, izbrisanih pa je bilo 6 koncesij. — Soglasno so bili nato sprejeti obračun za leto 1938, poročilo nadzornega odbora ter proračun za leto 1939.

Zatem je zastopnik Zveze gostilniških združenj ravatelj g. Petelin poročal o delovanju zveze ter o splošnem položaju gostilniške obrti. Najprej je omenil borbo Zveze za odpravo, odnosno znižanje točilne takse, ki je hudo breme za gostilniško obrt. Slovenski gostilničarji so v 15 letih plačali na tej teksti nad 50 milijonov dinarjev. Gostilniški stan zastopa v svoji borbi za omilitve davčnih bremen napelo enakoličnega obdavčenja vseh gospodarskih slojev. — Zveza je nadalje izdelala načrt o novelizaciji onih členov obrtnega zakona, ki se nanašajo na gostilniško obrt, ter ga predložila ministrstvu za trgovino in industrijo ter Zbornici za TOI. Temelj temu načrtu je, da zahtevajo gostilničarji zase popolno gospodarsko samostojnost ter odklanjajo podrejenost drugim stanovom. Tudi gostilničarji imajo opraviti s šušmarji. To so številni podeželski trgovci, ki prodajajo vino v »originalno« zaprtih steklenicah. Po podatkih, ki jih je zbrala Zveza, je narasel promet z vinom po podeželskih trgovinah od leta 1936 za 200 odstotkov. — Nadalje ugotavlja, da je v Sloveniji preveč gostilniškega naraščanja. To se da zaježiti najuspešneje na ta način, da se poviša strokovna izobrazba. Uvede naj se poleg vajenske še pomožniška doba ter mojstrski izpit. — Zveza si močno prizadeva dvigniti strokovno izobrazbo slovenskega gostilničarja. V ta namen prireja številne servirne in kletarske tečaje ter izdaja razne strokovne brošure.

V sprejeti resoluciji stavijo okoliški gostilničarji konkretne predloge za znižanje banovinskih in občinskih taks ter za pobijanje šušmarstva in tihotapstva z vinom. Med drugim zahtevajo tudi, naj se producentu, t. j. vinogradniku prepove prodajati manjšo količino vina kakor 50 litrov. — Potem je občni zbor obravnaval še razne druge zadeve kakor vprašanje avtorskih taks itd. Precej pregledne povzroča okoliškim gostilničarjem odlok okrajnega sanitetnega referenta, ki določa med drugim, da morajo biti vse mize pogrnjene z belimi prtji ter da so v bodoče prepovedani papirnati prtji ter dovoljeni samo platneni. To je za gostilničarje precej hud udarec. Zanimivo je, da velja to samo v ljubljanski okolici in nikjer drugod v Sloveniji.

Gospodarstvo

Avtorske nagrade za glasbene prireditve

V »Službenih novinah« z dne 4. aprila je objavljena nova tarifa za avtorske nagrade za glasbene prireditve, za katere ima pravico vterjevanja avtorsko-pravno posredništvo Jugoslovanskih glasbenih avtorjev UJMA.

Po tarifi je vsak lokal, ki ima glasbo, razvrščen v eno kategorijo. Kategorizacija izvršuje spoznavno UJMA in Državna zveza gostinskih združenj. Če ne pride do sporazuma, odloča delegat prosvetnega ministrstva.

Največji lokali v državi, med njimi Park Hotel in Toplice na Bledu, so izvrženi iz kategorizacije in se prosto pogajajo z UJMO, vendar smejo največ plačati do 2500 din mesečno pavšala.

Vsi ostali lokali so razvrščeni v 6 skupin: I. do VI. vrste. Največje plačilo znaša 600 din, drugo 450, nato 300, 200, 120 in 70. Za radijske aparate v lo-

kalih se plača 30 din, za enkratno godbo v lokalu 50 din. Za ples, zabave, matinee in čajanke se plača po vrstah mest 15 do 700 din.

Za koncerte tujih umetnikov se plača 3% bruto dohodkov; za naše koncerte velja tarifa od 10 do 200 din.

Radijske postaje plačajo 2.5 oziroma 3%, ljubljanska plača 2.5% čistih dohodkov. Velesejmi dnevno 200 din; športne prireditve z glasbo 200 din.

Mesta so kategorizirana takole: I. Beograd, Zagreb; za časa sezone: Bled, Crikvenica, Vrnjačka Banja in Dubrovnik. — II. Ljubljana, Sarajevo, Skopje, Subotica, Novi Sad, Osek, Split, Zemun in Maribor. III. Celje, Niš, Kragujevac, Sombor, Senta, Petrograd, Vel. Kikinda, Vršac, Pančevo, Brod, Banjaluka in Sušak. — IV. vrsta vsi ostali kraji z nad 10.000 prebivalcev in V. vrsta vsi ostali kraji pod 10.000 prebivalcev.

Združenje slaščičarjev in medicarjev v Ljubljani

V prostorih restavracije »Strukelj« je imelo v četrtek, dne 30. marca t. l. svojo redno letno skupščino Združenje slaščičarjev, medicarjev in sorodnih strok v Ljubljani. Skupščino je vodil predsednik združenja g. Pelicon Adolf.

Kakor posnemamo iz obširnega poslovnega poročila, povzročajo slaščičarskim mojstrom številni nelegalni pojavi velike težave. Posebno šušmarstvo, ki se je vprav v tej stroki tako zelo razpelo in neupravičeno poseganje številnih drugih obrtov v njihovo stroko, je privedlo slaščičarje že tako daleč, da večina njih komaj še životari. Posebno hudo je bila slaščičarska stroka prizadeta z uredbo o razmejitev med gostinskimi in slaščičarskimi obrati, največ škoda pa povzročajo slaščičarjem razni bifeji in restavracije ter peki in mlekarne, ki izdelujejo sami sladole, oziroma razno pecivo, ki spada izključno v slaščičarsko stroko.

Zastopnik mestnega poglavarstva g. dr. Frelj je pojasnil zborovalcem stališče mestnega poglavarstva napram vsem tem vprašanjem ter obljubil pomoč v zatiranju šušmarstva ter v vseh drugih prekrških obrtnega zakona. Za njim se je oglašil k besedi podpredsednik Zbornice TOI. g. Ogrin, ki je naglasil potrebo složenja in vztrajnega dela v teži borbi za obstoj. Omenil je, da bo verjetno že v kratkem uveljavljen zakon o pobijanju šušmarstva in prav tako tudi novelizacija obrtnega zakona. Nadalje se je dotaknil predstoječega obveznega zavarovanja obrtnikov, obrtnega šolstva, jubilejne obrtniške razstave in vprašanja zbornice, pri kateri želijo obrtniki doseči avtonomijo obrtnega odseka. Njegova izvajanja so sprejeli zborovalci z velikim odobravanjem. V imenu mariborskega združenja je pozdravil ljubljanske tovariše g. Illich in jim želel mnogo uspeha.

Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s predsednikom g. Pelicom na čelu in podpredsednikom g. Kastelcem.

Skupščina je odobrila nato pravilnik o podpornem fondu in pa predlog o kaznovanju članov, ki bi se pregrešili proti združnim pravilom. Nadalje je skupščina na predlog g. Vilarja odobrila letni prispevek din 500 za zgradbo obrtnega doma v Ljubljani.

Stanje naših kliringov

Po naročilu Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 31. marca naslednje (v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 22. marec):

Aktivni kliringi: Nemčija 18.095.810 (— 924.316) mark, Turčija 17.165.746 (— 20.671) din, Bolgarija redni račun 1.829.984 (+ 129.285) din in Španija 2.934.960 pezeta.

Pasivni kliringi: ČSR 64.400.254 (— 8.483.220) kron, Italija 31.145.233 (+ 2.832.970) dinarjev, Švica 2.074.269 (— 130.504) fr., Belgija 2.128.793 (+ 1.614) belg. Romunija 5.679.837 (+ 530.128) din, Madžarska 4.638.735 (+ 2.864.945) dinarjev in Poljska 1.607.937 (— 239.443) din.

V češkoslovaškem kliringu je naš pasivni saldo, ki se cele vrste tednov stalno zmanjšuje, ponovno padel in dosega naša pasivnost komaj še 64.4 milij. kron. Nadalje narašča naša klirinška pasivnost v prometu z Italijo.

Italijanski zlati zaklad

Od začetka sankcij sem Italija ne objavlja več stanja svojega zaklada, v kolikor je v posesti Banke d'Italia. Le na vsakoletnem običnem zboru delničarjev se objavi nekaj podatkov o zlatem zakladu banke in obtoku bankovcev. Na zadnjem običnem zboru delničarjev Banke d'Italia dne 31. marca 1939 je bilo objavljeno, da je znašal zlati zaklad na koncu leta 1938, 3.826 milij. lir, obtok bankovcev pa 18.956 milij. lir. V primeri s prejšnjimi leti so zanimivi naslednji podatki (v milij. lir):

	zlati zaklad	devize	obtok bankovcev
31. dec. 1934	5.811	72	13.145
31. dec. 1935	3.027	367	16.297
31. dec. 1936	3.059	63	16.525
31. dec. 1937	3.996	32	17.468
31. dec. 1938	3.826	152	18.956

V zadnjih 4 letih se je obtok bankovcev Italijanske banke zvišal za 5.811 milij. lir, istočasno pa je zlati zaklad bil zmanjšan za 1.985 milij. lir. Toda zlati zaklad je bil do leta 1936, drugače bilanciran. Do devalvacije 6. oktobra 1936 je bila 1 lira 0.07919 gramov zlata, po devalvaciji pa samo še 0.04677 grama, kar pomeni, da je treba za primerjavo številke za 1934 in 1935 primerno zvišati.



Najbolji boste razveselili svoje drage, ako jim poklonite za velikonočne praznike srečke državne razredne loterije, ki jih kupite v glavni kolekturi

„Vrelec sreče“

Alojzij PLANINŠEK, Ljubljana, Beethovnova ul. 14
Telefon št. 35-10

Izkazi emisijskih bank

Izkaz Belgijske banke za 30. marec kaže nadaljnji odtok zlata in deviz. Skupno se je zlati zaklad Belgijske banke v marcu zmanjšal za 2.0561 na 15.295 milij. frankov, devizni zaklad pa za 1.210 na 3.391 milij. frankov. Obtok bankovcev je v prvih tednih meseca marca znatno padel, le proti koncu meseca se je znižal. Znašal je na koncu marca 21.619 milij. frankov (na koncu februarja 22.046 milij.), tako da izkazuje celo zmanjšanje.

Reichsbanka. Najnovejši izkaz Reichsbanke za ultimo marca kaže povečanje obtoka bankovcev od 22. do 31. marca za 869 milij. mark, tako da je skupni obtok bankovcev dosegel 8.699 milij. mark in je znatno večji kot je bil lani septembra, ko je dosegel najvišje stanje.

Madžarska Narodna banka beleži od 22. do 31. marca povečanje obtoka bankovcev za 86.64 na 888.466 milij. pengő (na koncu febr. 1939 je znašal obtok bankovcev 816 milij. pengő). Tudi posojila so se močno zvišala.

Slinavka in parkljevka

Po najnovejšem izkazu živalskih kužnih bolezni z dne 25. marca t. l. je slinavka in parkljevka še razširjena v sledečih krajih: Okraj Črnomelj: obč. Črnomelj, Primostek in Otok obč. Gradac. — Okraj Kamnik: Količev in Krtna občina Dob. — Okraj Kočevje: Rajhenan obč. Koprivnik. — Okraj Ljubljana: Brezje obč. Dobrova; Vršenec obč. Horjul; Smrečje obč. Sv. Jošt; Vrhnika, Zaplana, Drenov grič obč. Vrhnika. — Okraj Murska Sobota: Lukačevci; Noršinci obč. Martjanci.

Prispevajte za osrednji prosvetni »Slovenski dom« v Ljubljani!

Prostori za zasebno dvorazredno trgovsko šolo Zbornice za TOI. Zbornica za TOI v Ljubljani, ki ima prostore za svojo zasebno dvorazredno trgovsko šolo, nameščeno v Trgovskem domu, ima v načrtu, da bi na sedanjih nadstropjih šoli Združenja trgovcev na dvorišču Trgovskega doma dogradila še eno nadstropje, kjer bi bila nameščena njena šola. Včeraj je bil že komisijski ogled.

Srbska banka, Zagreb. Bilanca za leto 1938 izkazuje v novem poslovanju povečanje upnikov od 65 na 102 milij. din, dočim so se stari upniki znižali od 335.2 na 288.5 milij. din. Zvišal se je tudi reeskont od 88.9 na 96.5 milij. din. Skupna bilančna evota se je zmanjšala od 465.0 na 478.5 milij. din. Čisti dobiček znaša brez prenosa 2.7 (1.8), a prenosom vred 4.7 (2.26) milij. din.

Netočne vesti o Batli. Bata, d. d., Borovo, objavlja, da so nekateri listi prinesli netočne vesti, da se namerava Jan Bata preseliti iz Zlina v našo državo in da hoče zgraditi nekatere nove tovarne. Jan Bata je bil pretekle dni na običajnem poslovnem potovanju po naši državi. Ravnatelj g. Toma Makeimović pa pregleduje sedaj podružnice in so tako nastale razne neresenične vesti.

Elektrostrojna oprema naprav ob Globočcu in rezervoarja ob Stražnem vrhu. Razpisana je tozadevna licitacija za 5. maja. Proračunska vsota 384.053 din.

Občna zbor: Zadruga gospodarske banka 18. aprila ob 11. Obrtna banka 24. apr. ob 11.

Proračun mesta Celja za 1939-40 je odobren in znaša v dohodkih, oziroma izdatkih 17.819.183 dinarjev (za 1938-39 16.535.719 din).

„SLOVENEČ“

na 10 straneh,
je največji, naj-
boljši in najbolj
razširjeni slo-
venski dnevnik!

Borze

Dne 5. aprila.

Svetovne efektne borze

PARIZ: zelo mirno;
LONDON: popoldne se je borza zboljšala;
AMSTERDAM: danes je bila borza bolj trdna in vzdržna;
NEWYORK: razvoj redan.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236.10—239.90.

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13.70—13.90.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31.65—32.35, v Beogradu 32.50 blago.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 4.116.606, v Beogradu 4.380.000 din. Prometa v efektilih je bilo v Beogradu 644.000 din.

Ljubljana — tečaji s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2247.20—2285.20
Berlin 100 mark	1778.12—1795.88
Bruselj 100 belg.	744.00—756.00
Curih 100 frankov	995.—1005.—
London 1 funt	207.15—210.35
Newyork 100 dolarjev	4406.75—4468.75
Pariz 100 frankov	116.95—119.25
Trst 100 lir	232.95—236.05

Curih, Beograd 10, Pariz 11.81, London 20.875, New York 445.875, Bruselj 75.025, Milan 23.45, Amsterdam 236.60, Berlin 178.70, Stockholm 107.60, Oslo 104.87, Kopenhagen 98.20, Sofija 5.40, Varšava 88.75, Budimpešta 87.25, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.37, Helsingfors 9.205, Buenos-Aires 108.25.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 464 —467
v Zagrebu 465 —466.50
v Beogradu 466.50—467.25

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99.25—101.25, agrarji 61—62, vojna škoda promptna 464—467, beglške obveznice 90.50—91.50, dalm. agrarji 89.75—90.75, 8% Blerovo posojilo 99—101, 7% Blerovo posojilo 93.25—94.25, 7% posojilo Drž. hip. banke 101 do 102, 7% stab. posojilo 98—99. — Delnice: Narodna banka 7500—7600, Trboveljska 190—200.

Beograd. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 101.25 denar, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 466.50—467.25 (468, 467), beglške obveznice 90.50—91, dalm. agrarji 89.75 do 90 (90), 4% severni agrarji 63 blago, 8% Blerovo posojilo 100—102, 7% Blerovo posojilo 93.50 denar, 7% stab. posojilo 98 denar. — Delnice: Narodna banka 7525 blago, Priv. agrarna banka 215 denar (drobni kom. brez kupona).

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 100—102, agrarji 61 denar, vojna škoda promptna 465—466.50 (466), beglške obveznice 89 denar, dalm. agrarji 89.25—89.75 (89.50), 4% severni agrarji 61 denar, 8% Blerovo posojilo 100 denar, 7% Blerovo posojilo 93 denar, 7% stab. posojilo 98 denar. — Delnice: Gutmann 85 denar, Sladk. tov. Osijek 85 denar, Iels 25 denar.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bač. pariteta Indijca, Vršac 96—98. — Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Živinski sejmi

Ptujski svinjski sejem dne 29. marca 1939. Prignanih je bilo 184 svinj in 258 prascev, skupno 442 glav, od tega je bilo prodanih 107 komadov. Cene so bile naslednje: prasci od 6—12 tednov stari 70—160 din za komad, pršutarji 6.50—6.75, debele svinje 7—7.25, plemenske svinje 6—6.60 din za kg žive teže.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Ljutomeru 4 aprila. Telice I. vrste 4.50 din, II. vrste 4 din, III. vrste 3.50, krave II. vrste 4, III. vrste 2.50, teleta I. vrste 6, II. vrste 5, prašiči pršutarji 6 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste 10 din, zadnji del 12 din, II. vrste 8 din, zadnji del 10 din, III. vrste 7 din, zadnji del 9 din, evinjina 12—14 din, elanina 16, svinjska mast 18, čisti med 16, goveje surove kože 8, telečje surove kože 10, svinjske surove kože 10 din za 1 kg. — Pšenica 150 din, ječmen 120 din, rž 130, oves 160, koruza 120 fízol 200—400, krompir 80, seno 50, slama 35 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—6 din za liter, finejše cortirano vino pri vinogradnikih 6—9 din za liter.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Litiji dne 4. aprila. Voli I. vrste 5 din, II. vrste 4.50, III. vrste 4, telice I. vrste 5, II. vrste 4.50, III. vrste 4, krave I. vrste 4, II. vrste 3, III. vrste 2, teleta I. vrste 6.50, II. vrste 6, prašiči špeharji 7.50, prašiči pršutarji 7 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste 14 din, II. vrste 12, III. vrste 11 din, svinjina 16, elanina 16—17, svinjska mast 18—19, čisti med 18 din za 1 kg. — Krompir 80 dinarjev, seno 80, slama 45 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3 din za liter, finejše cortirano vino pri vinogradnikih 5 dinarjev za liter.

Za vsa v zidarsko stroko spadajoča dela se priporoča

OGRIN ANTON

oblastno koncesionirani zidarski mojster
Imenja — Bohinjska Bistrica

Oglejte si nagrade, ki bodo razdeljene med naročnike »Slovenca«, pri sledečih tvrdkah:

Radijske aparate: pri tvrdki Radio, d. z o. z., Miklošičeva cesta 7, Ljubljana.

Razno blago za obleke itd.: pri tvrdki »Mancar«, Mestni trg, Ljubljana.

Ure: pri tvrdki J. Vilhar, Sv. Petra cesta 36, Ljubljana, in pri tvrdki Ignac Jan. Maribor.

Neveštine bale: pri tvrdki F. I. Goričar, Sve-tega Petra cesta 29, Ljubljana.

Kolesa: pri tvrdki Jos. Gorec, Tyrševa c. 1, Ljubljana.

Sivalni stroj: pri tvrdki Ign. Vok, Tavčarjeva ulica, Ljubljana.

Motorno kolo: pri J. Praprotnik, Domžale.

Harmonike: pri tvrdki Meinel in Herold, Maribor.

Porcelanaste namizne garniture za čaj, kavo itd.: pri tvrdki F. Kollman, Mestni trg 16, Ljubljana.

Razne garniture emajlirane posode — garnituri pribora itd.: pri tvrdki Fr. Stupica, Gospo-svetska cesta 1, Ljubljana.

Naročite »Slovenca« takoj, da boste deležni bogatih nagrad!

V Loki Boga strašijo

Rešimo narodno navado pozabljenja - Zanimiva navada velikega tedna v Škofji Loki - Mladina je prevzela delo, ki so ga svoj čas opravili odrasli



Solarji nabirajo po trgovinah zaboje.

Velikonočni prazniki, ki jih uvajajo dnevi velikega tedna s slovesnimi in globoko dojetimi cerkvenimi obredi, so že v davni napravi na verno slovensko ljudstvo globok vtis. Vse polno lepih navad je nastalo v teku stoletij ob cerkvenih obredih velikega tedna. Te navade so se razvijale ponekod prav svojstveno, odgovarjajoče krajevnim in gospodarskim razmeram posameznih delov Slovenije. Nekatere od teh so postale splošna narodova last, tako na primer navada, da hodimo božje grobe molit. Še več pa je takih navad, ki so omejene na posamezne kraje in ki so last in značilnost prav ozkega okoliša. Tudi take navade so ponekod stare že stoletja in so vrezane v tradicijo kraja, kjer se polagoma preoblikujejo.

Današnji čas, ki je morda najboljše označen s svojo izredno spremenljivostjo in hlastavostjo, pa je strupen sovražnik starih ukorenjenih tradicij in navad. Zato ni čudno, če povsod pri nas izumirajo lepe navade in tonejo v pozabo. Ne velja to le za bogati zaklad naših narodnih pesmi, ki se morajo umikati popevčicam-enodnevnim in šlagerjem iz tujine. Še bolj je v sedanjem času v nevarnosti naša bogata dediščina lepih navad in običajev, ki smo jih podedovali od naših prednikov. Ta dragoceni zaklad se danes, ne da bi kdo to vedel ali občutil, modernizira in poenostavlja in če ga kje rešujemo, ga hočemo ohraniti le kot zanimivost in tujsko-prometno privlačnost. Je pa to naše narodno blago neprimerno več, je svetel dokaz naše preteklosti, je potrdilo naše narodne samobitnosti in prica bogastva in svojstvenosti slovenske narodne duše.

Vsakomur se zdi nujno potrebno in naravno, da zbiramo vzorce narodne ornametike, da rešujemo pozabe lepo narodno pesem in da zbiramo in opisujemo velikonočne pisanice. Skratka, zanimamo se že za vse, kar lahko spravimo pod poveznik v muzeju; za vse, kar lahko vržemo na papir z risbo ali notami, da tako ohranimo znanjem pristno narodno blago. Živih obrazov našega narodnega življenja, lepih navad in običajev, ki so najbolj podvrženi spremembam in nevarnosti, da postanejo žrtev razvoja v času, pa niti ne poznamo. Koliko je med slovenskim ljudstvom še živih navad, ki se ponavljajo prigodno le en dan na leto in morda v enem samem kraju. Koliko je prav takih navad v zadnjih desetletjih že izginilo v pozabo? Vedo zanje le še starejši ljudje, ki se bodo morda v kratkem poslovili od nas. Ali nas ni lahko sram pred našimi predniki, ki so nam ohranili jezik in vero in nečete prelepe navade, ko se ne menimo za bogati dokaz našega narodnega življenja. In to v času, ko so nam dana vsa najprimernejša sredstva, da obdržimo te spomenike našega svojstvenega bistva za vedno v filmu, na gramofonski plošči in v knjigi. Ko prav danes podčrtavamo na

vseh straneh našo narodno svojstvenost in našo kulturo, grešimo sami nad njima, ko puščamo v nemar najlepše njune dokaze. — Naj bo naslednji oris skromen poskus vzbuditi zanimanje za naše domače navade pri vseh, ki bi mogli krepko sodelovati pri reševanju našega narodnega blaga.

Tisočletna Loka z bogato tradicijo

Škofja Loka, ki je ohranila še danes toliko značilnosti starega srednjeveškega mesta, je v resnici »pisana« Loka. Vse polno je navad, ki so se ohranile v njej in njeni okolici v vsej pestrosti in živahnosti. Zlasti je veliki teden pravi zaklad zanimivih navad, da škofjeloške pasijonske procesije, ki so jo pred dobrimi 200 leti prvič igrali v slovenskem jeziku, ne omenjamo. Prav svojevrstna je navada, da loška mladina na veliki teden pred farno cerkvijo »Boga straši«. Ta navada je ohranjena pod drugim imenom tudi še v nekaterih drugih farah na Gorenjskem, vendar je ostala omejena na precej ozek okoliš. Kako je nastala, je težko povedati. Morda je izšla kot različica iz škofjeloških pasijonskih iger in se razširila naprej po farah na Gorenjskem. Vsekakor pa je gotovo, da tudi ta navada v današnjem času počasi, a stanovito propada, in morda ni več daleč čas, ko bo pozabljena. To dokazuje najlepši primer, kako se je v Stari Loki, na »Fari«, ta navada v zadnjih 70 letih spremenila.

Pred 70 leti

so na »Fari« pred farno cerkvijo »strašili Boga« vse drugače kakor danes. Na veliko sredo, ve-



Kup zabojev pred cerkvijo sv. Jakoba stanovito raste.

liki četrtek in veliki petek se je vsako popoldne ponavljala zanimiva običaj pred cerkvijo in so sodelovali sami krepki kmečki fantje v starosti od 15 do 25 let. V čem pa je obstajala tedaj ta navada? Medtem ko so v cerkvi opravljali jutrnjice, so fantje nabirali po vasi že v naprej izgovorjeno pohištvo, ki so ga dobili v dar. Znosili so pred cerkev težke stare in že ne več uporabne skrinje in omare. Drugod so nabrali stare lesene izrabljene pluge, polomljene pajkle (vejavnice), stare sode itd. Ko so bili obredi v cerkvi končani, pa so fantje, večinoma vsi sami korenjaki, obstopili velik kup skupaj znosene stare lesene ropotije ter začeli s težkimi gorjčami, dolgimi po 3 do 4 m, udrihati po skrinjah in omarah. Zamolklo so bobneli težki hrastovi pokrovi skrinj, ostro so sekali gibke gorjče po omarah, plugih in drugih zavrženih predmetih. Daleč naokrog se je razlegal trušč, ki ga je povzročilo razbijanje trdnih domačih mizarskih izdelkov. Z vsilo so razbijali fantje in pod udarci gorjč so polagoma začele popuščati vezi ter se lomiti deske. Dolgo časa so mlatili mlatiči, potnih obrazov ni manjkalo in marsikdo je polomil ali zdrobil težko gorjčajo na žilavem lesu. Pa je vzel hitro drugo, še močnejšo, in hitro zopet stopil v vrste tovarišev, ki so drobili tako dolgo, dokler ni pred cerkvijo ostal le še kup razbitih in polomljenih deščic. Največ težave so seveda delale vsem vedno skrinje, ki so bile zato deležne prav posebne ogorčenosti. Ko so bile razbite deske v kupu dovolj drobne, je bila naloga fantov opravljena in cerkvenik je spravlil les do velike sobote zjutraj, ko ga je porabil za kurivo pri blagoslovitvi ognja.

In v Škofji Loki — danes?

V Stari Loki in tudi v Škofji Loki pa je prevzela to navado sedaj šolska mladina. Najbrž so to nalogo, ki so jo svojčas starejši fantje smatrali za častno zadevo, v teku let prepuščali vedno bolj mlajšim sovrstnikom, da je danes to opravilo podedovala mladina iz ljudskih šol. Solarji imajo še vedno nad tem veliko veselje, škoda je le, da grozi nevarnost, da tudi mladina polagoma opusti to svojstveno navado.

Zveza s cerkvenimi obredi

Rešiti vprašanje, kaj naj pomenja v resnici ta navada, ni lahko. Navezana je vsekakor na cerkvene obrede velikega tedna. Jutrnjice, ki jih opravljajo v cerkvi na veliki teden v sredo, četrtek in petek, so svojčas opravljali v noči. Zaradi tega so morale med obredi goreti luči-sveče. Ker se pa je med molitvami začelo daniti, so sveče postopoma ugašali. Čeprav opravljajo jutrnjice sedaj popoldne, je ostala navada prižiganja sveč na trioglatem svečniku, na katerem gori na vsaki strani na poševni stranici po sedem rdečih sveč, na vrhu pa bela. Tudi postopno ugašanje sveč se je še ohranilo in ker je v jutrnjicah 14 psalmov, cerkvenik po vsakem končanem psalmu ugašne po eno svečo. Začne pri krajnih svečah tako, da ugašne najprej krajno svečo na evangelijski strani, nato krajno na listni strani itd. Ko odmolijo 14. psalm, gori le še ena sveča na vrhu svečnika. Pri nadaljnjih molitvah ugaša cerkvenik sveče

na oltarju tako, da končno gore v cerkvi le večna luč, luči v božjem grobu in bela sveča na svečniku. Med plovom: »Kristus je bil za nas spokoren«, pa vzame cerkvenik belo svečo s svečnika in jo nese za oltar. Ko so molitve opravljene, se da znamenje z ragljo in cerkvenik prenese svečo nazaj izza oltarja in jo prižgano zatakne nazaj na trioglati svečnik.

Trioglati svečnik je imel svojčas po potrebi več ali pa tudi manj sveč, saj je služil prvotno za razsvetljavo. Dajali pa so mu več pomenov in po srednjeveški razlagi nam rdeče sveče še danes pomenijo Kristusove apostole, učence in prijatelje, ki so svojega voditelja v trpljenju drug za drugim zapuščali. Bela sveča pa pomeni Kristusa, ki je umrl in po treh dneh zopet vstal, kar simbolično pokaže cerkvenik s tem, da skrije svečo za oltar. Ropotanje in ragljanje je bilo svojčas samo znak, da so cerkveni obredi končani. Po srednjeveški razlagi pa naj pomenijo potres in strah vojakov in Kristusovih sovražnikov ob njegovi smrti na križu.

Razbijanje opravne in lesenih izdelkov pred cerkvijo se sklada s obredom v cerkvi in mladina začne razbijati takrat, ko odnese cerkvenik belo svečo za oltar. Po ljudski razlagi naj razbijanje simbolično ponazorjuje pokanje zemlje, grom in tresk ob Kristusovi smrti na veliki petek. Drugod, kjer se je ta običaj tudi ohranil, pa pravijo, da razbijanje pomenja kričanje in vpitje Judov, ki so zahtevali, ko je bil Kristus pripeljan pred Poncija Pilata: »Križaj ga! Križaj ga!« Naj bo prava prva ali druga domneva, vsekakor je običaj zanimiv, njegov postanek pa je najbrž bolj enostaven. Ropotanje pred cerkvijo je prvotno gotovo pomenilo isto, kakor



NAIPRIKLADNEJŠI DAR

za Veliko noč

JE KVALITETNO BLAGO

Meinl kava

Meinl likerji

Meinl čokolada in bonboni v okusni opremi

Specialni izdelki:

Čokoladna jajca

Čokoladne košarice

Čokoladni zvonovi

Čokoladni zajčki

v vseh podružnicah

Julio Meinl

nabrano robo sprejemajo in skladajo na kup. Kdo bi jim zameril, če je njihovo največje veselje nad tem, če se zgrajeni kup s truščem podre. Tudi vika in krika ne manjka. Vse to moti obrede v cerkvi in cerkvenik mora večkrat priti mirit in groziti, da ne bodo smeli »Boga strašiti«, če prej ne bo miru. Marsikaj od nabrane ropotije se pri pripravi zaradi starosti in izrabljenosti že pred začetkom razbijanja sesuje. Najboljši, najbolj čislani in dokaj trdni pa so zaboji. Obredi sami so dolgi in mladina nestrpno hodi gledat skozi cerkvena vrata, koliko sveč še gori. Saj to je zanje merilo, kako dolgo bo treba še čakati. Ko gori samo še bela sveča na svečniku, tedaj obstopijo vsi z gorjčami na ramah zloženi kup in čakajo znamenja, kdaj naj začne. Razbijanje se začne z vikom in krikom, medtem ko mladež vihti prekle in palice nad zaboji, katerim stranice hitro popuščajo in pokajo. Kričanje je skoraj močnejše kot ropotanje, posebno še zato, ker pogosto udarjajo solarji drug drugemu po prekljah, zaradi česar marsikomu palica odleti iz rok. Je to seveda najlepša priložnost, da dobi buško na glavo, medtem ko preklejo pobira. Ko je vse razbito in zdrobljeno, je veselja konec in začne se dolgočasni del. Pod vodstvom cerkvenika morajo udeleženci znositi nadrobljena drva in trske v kot ob cerkvi, kjer počakajo do velike sobote in do blagoslovitve ognja.

Tako torej v Loki »strašijo Boga«. Za pero je to precej enostavna zadeva, vse bolj zanimi-



Tik pred začetkom: samo ena sveča še gori!

va pa je za uho in oko. Zato bi bilo umestno, da to navado, kakršna je danes, ohranimo v vsej svoji živahnosti na filmskem traku, ki bi nazorno pokazal vse značilnosti te navade v zvoku in sliki. To bi bila hvaležna naloga za našo Prosvetno zvezo, ki ima že danes najbogatjšo zbirko diapozitivov v državi in ki je prva poklicana, da nam ohrani naše narodne navade vsaj v zvonem filmu.

H. J.

Mili darovi na poti proti farni cerkvi.



Predno obesite oz. kupite nove zavese, si oglejte izložbe trvdke

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Poseben oddelek za linolej, zavese etc.



To smo korenjaki! Kar pogledajte, koliko jih prodaja zijala.

Droline novice

Koledar

Četrtek, 6. aprila: Veliki četrtek. Sikst; Krescencija.
Petek, 7. aprila: Veliki petek. Herman Jožef, spoznavalec.

Novi grobovi

† Viljem Rohrman



V Ljubljani je umrl v 77. letu starosti g. Viljem Rohrman, kmetijski svetnik v p., dolgoletni ravnatelj Kmetijske šole na Grmu itd.

Viljem Rohrman se je rodil kot sin pisarniškega uradnika dne 11. maja 1862 v Novem mestu, kjer je obiskoval osnovno šolo in gimnazij. Potrebne veselja za kmetijstvo si je navzel pri svojem stricu Matiji Rohrmanu, posestniku in znanem sadjarju v Dobroški vasi pri Škocjanu na Dolenjskem, kamor je zahajal v počitnicah. Po končani VI. gimnaziji se mu je posrečilo dobiti državno štipendijo za obisk višje kmetijske šole v Tetschen-Liebwerdu na Češkem, katero je z odliko dovršil leta 1883. Že med šolskim letom se mu je nudila prilika priti za 1 mesec v prakso na veleposestvo kneza Thuna v Perucu, kjer se je bližje seznanil tudi s sladkorno industrijo. Po dovršeni šoli je bil sprejet za kmetijskega praktikanca na bivšem cesarskem veleposestvu v Črvenem Avjedu pri Pragi, kjer je ostal do maja 1884 in kjer se je seznanil z raznimi panogami obširnega veleposestva.

S 1. majem 1884 je bil imenovan za adjunkta Vinarisa in sadijske šole na Slapu pri Vipavi. Leta 1886 se je s šolo iz Slapa preselil na Grm pri Novem mestu. Leta 1891 je napravil izpit učiteljske usposobljenosti za kmetijske šole na visoki šoli na Dunaju ter bil leta 1907 imenovan za ravnatelja ondotnega zavoda, na katerem je plodonosno delal do leta 1919, torej celih 33 let.

Tukaj je razvil v teku svojega dolgoletnega službovanja vse svoje sposobnosti. Iz dvoletne šole, ki je bila premalo obiskana, sta nastali po njegovem prizadevanju dve šoliletni šoli in dvoletna zimska šola, ki sta skupaj v kratkem dosegli do 60 učencev. Ravno tako je izpopolnil na zavodu prilike za praktični pouk učencev in gospodarjev. Na šoli je vpeljal številne tečaje za najvažnejše gospodarske stroke, katere je opremlil z vsemi potrebnimi učnimi pripomočki. Ravno tako je vpeljal bolj intenziven popotni pouk, da so se učitelji zavoda lahko poučili o razmerah kmetijstva po deželi, številni udeleženci tečajev pa o razmerah pouka na šoli.

Obsežen delokrog je razvijala šola tudi na zunaj s tem, da je podpirala težnje kmetijstva pri kmetijski podružnici novomeški, ki jo je vodil dolgo vrsto let. Pospeševal je v tem času zlasti vinarstvo in sadijstvo z najboljšim uspehom, ustanovil je veliko trdnico in drevnico, iz katere je oddajala podružnica vinogradnikom in sadijarjem na tisoče cepilenk in sadih in s tem od svoje strani veliko pripomogla k obnovitvi uničenih vinogradov in k napravi novih sadnih nasadov.

Ko je zaradi vojne prenehal pouk na šoli, je bil pridelen Deželnemu odboru, kjer je opravljal službo deželnega kulturnega nadzornika in ravnatelja »Deželnega mesta za krmila« do leta 1919. Za časa službovanja v Ljubljani je poučeval tudi na gospodinskih šolah v Marjanišču in Mladiki. Obenem je opravljal nadzorstvo šolskega gospodarstva na Grmu.

Deloval je za Kmetijsko družbo od leta 1884 do 1930, torej več kot 40 let in eicer kot sodruknik »Kmetovalca« in skozi 22 let kot glavni odbornik Kmetijske družbe, ter od leta 1922 do 1930, t. j. 8 let, kot urednik »Kmetovalca«. Kot priznanje za vse to delo ga je občni zbor Kmetijske družbe dne 28. decembra 1927 imenoval za svojega častnega člana.

Uspešno se je uveljavljal kot načelnik Kmetijskega oddelka na ljubljanskem veleposstvu. Uredil je za veleposstvo prvo kmetijsko razstavo, ki je obsegala poleg vseh drugih panog tudi živinsko razstavo in dosegla popoln uspeh.

Pri vsem tem je veliko delal na literarnem strokovnem polju, pisal je številne članke v Kmetovalcu, v Dolenjskih Novicah in drugih listih. Spisal je v tem času svoje glavno delo: »Poljedelstvo«, ki ga je v teh zvezkih izdala Družba Sv. Mohorja. Razen tega je spisal v tej dobi tudi »Kmetijsko gospodarstvo«, ki je izšlo v treh tatisih, in »Zbirko kmetijskih naukov«, ki je izšla v dveh zvezkih ter pisal tudi druge manjše brošure. Mnogo je delal tudi za povzdigo kmetijskega pouka na ljudskih šolah ter sestavljal podoben načrt za organizacijo kmetijskega-nadaljevalnega pouka. Za svoje zasluženo delo je bil odlikovan z redom Sv. Save III. stopnje.

V svojem prostem času se je bavil tudi z risanjem in slikanjem in napravil več uspešnih portretov, kakor družbenega predsednika Frana Povšeta, ravnatelja Gustava Pirca (sedaj last Kmetijske družbe), patra Hugolina Sattnerja i. dr.

Slovenija bo ohranila svojemu odličnemu sinu trajen spomin! Naj v miru počiva! Zalujotim svojem naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je umrl g. dr. Julijan Kotzmutz, višji okrajni zdravnik v pokoj. Pogreb bo v petek ob 2 popoldne. — V splošni bolnišnici je mirno v Gospodu zaspala gđ. Vida Mahnič, medicinka. Pogreb bo v petek ob 4 popoldne.

† V Trzinu je umrl g. Ivan Foršek, lastnik tvrdke Karel Koželj nasl. Pogreb bo danes ob pol 6 popoldne na mestno pokopališče.

Naj jim sveti večna luč! Zalujotim naše sožalje!

— Kurenčkova Neška in Frtaučku Gusti, ki sta oba rojena isti dan in isto uro, praznujeta danes, 6. aprila svoj osemdeseti rojstni dan. Naprosila sta nas, naj ob tej priliki objavimo samo tole: »Morebitne čestitke ali kaj drugega primerne za velikonočne praznike naj se blagovoli poslati mestnim revežem v Ljubljani.« Našima dobrima prijateljima in pridnima sotrudnikoma Neški in Gustelnu k visokemu življenjskemu jubileju iskreno čestitamo in priporočamo našim čitateljem, da bi se v obilni meri odzvali želji ki sta jo ob jubileju izrazila.

— Z Marijo z Brezij — k sv. očetu. Na Vel. petek odpotuje iz Ljubljane skupina zastopnic katoliških dekliških organizacij iz Slovenije pod vodstvom gg. dr. Fabijana, D. Obrežana in dr. Fajdiga na mednarodni kongres katoliške ženske mladine, ki bo po Veliki noči v Rimu. Na kongres je prijavljenih 1000 zastopnic iz 30 držav sveta. Kongres, ki je pod vodstvom kard. protektorja Dolcija in gđ. de Hemptinne iz Belgije, bo razpravljal široko poglavje katoliške akcije: »apostolat osvajanja«. Glavni predavatelj kongresa je kardinal Pizzardo, ki bo govoril o apostolatu in ljubezni. Ob priliki velikega zborovanja so pripravljene še druge slovesnosti. Posebno znamenit bo skupni križev pot v Koloseju in pa slovesna audienca pri sv. očetu Piju XII., ki se je vse udeležence udeleže v belih oblekah. Ob tej priliki bodo zastopnice posameznih narodnosti izročile papežu kopijo tiste Marijine podobe, ki jo v njihovi deželi najbolj častijo. — Slovenska dekleta bodo poklonila svetemu očetu sliko Marije Pomagaj z Brezij, saj je to naša »nacionalna« Marija, dekleta pa so ji dolžna še posebno zahvalo za veličastno lansko zborovanje na Brezjah. Marijo z Brezij, ki jo je za to priložnost izdelala iz žepa najboljša strokovnjakinja gđ. Pelhanova, bodo podarile sv. očetu zastopnice Katoliške akcije v Sloveniji v narodnih nošah. Sliko, ki je po svoji originalnosti in dragoceni umetniški izdelavi res izredno delo in bo v Vatikanu najlepši spomin na naš narod, si je mogoče ogledati danes in jutri popoldne v izložbi Jugoslovanske knjigarne, kjer je razstavljena. Zastopnicam naših deklet želimo srečno pot in jim izrazimo priznanje za njihovo vero in narodno delo.

— Odbor »Dijaškega podpornega društva« v Ljubljani želi v imenu svojih članov vsem svojim dobrotnikom — podpirateljem vesele velikonočne praznike.

Kamen za slovenski prosvetni dom je res težak, z dobro voljo pa ga zmore vsak!

— Značilno zahvalno pismo Družbi sv. Rafaela. Slovenski kolonist na Kosovem polju je Družbi sv. Rafaela poslal za njeno več mesecev trajajoče posredovanje v neki njegovi važni zadevi lepo zahvalno pismo, v katerem med drugim piše tudi sledeče: »... Priznava hvala za vse, kar ste za mene storili. Vsemogočni Vam stotero povrnil! Kdo bi se za nas tako zavzel, kakor to Vi delate? Iz tega se vidi, kako je ta ustanova za izseljenca potrebna... Da so vsi taki in ako bi vsi tako delali, ne bi bilo te moje pritožbe in tudi drugih pritožb proti krivicam ne bi bilo! Še enkrat Bog plačaj!... Naročnino za Izseljenski vestnik za letošnje leto bom upravi poslal čimprej, ko pridem do sredstev. Priznane pozdrave Vam in vsem!... To pismo, ki ga je Rafaelovi družbi poslal preprost slovenski človek v zahvalo za to, ker mu je Družba v zavesti svoje vzvišene naloge pomagala v zadevi, pri kateri ni imel več upanja na uspeh, zadosti zgovorno in jasno dokazuje važnost in pomen Družbe sv. Rafaela za vse naše izseljence.

(PROMAM)

Povsod je znano

in to Vam priporočamo. Uporabljajte v svojem gospodinjstvu samo milo naše najstarejše milarne, ker je odlično in zato povsod priljubljeno, a to je



— Na milanski velesejem z izletnim avtobusom od 15. do 18. aprila. Prijave sprejema izletna pisarna M. OKORN, Ljubljana, Františkanska ul. 3, telefon 22-50.

— V Spodnji Vižinki, na meji med marenberško in remeniško faro bodo na velikonočni ponedeljek slovesno otvorili brod čez Dravo. Pridite ta dan na izlet! Za okrepčila pri brodu bo preskrbljeno.

— Nova maša v slovenski šupnji v Waukeganu. V mesecu aprilu bo ameriški slovenski rojak Mihael Čepon pel v Waukeganu novo mašo. Odbor za to slavnost že vrši vse priprave.

— Jugoslovanska soba v katedrali znanosti v Pittsburghu, USA. Delo v jugoslovanski sobi v katedrali znanosti v Pittsburghu je zaključeno in 31. marca je bila že slovesna otvoritev in blagoslovitev. Načrte za to sobo je napravil naš arhitekt inž. Voja Franič, ki je prišel lansko leto v Pittsburgh, da je dogotovil omenjeno delo. Jugoslovanska soba je ena najlepših v katedrali znanosti. Izdana bo spominska knjiga, v kateri bodo vpisani vsi darovalci in darovalke, ki so pripomogli k uresničitvi tega dela. Otvoritev je bila eden od najpomembnejših dogodkov za Jugoslovane v Ameriki.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 5. t. m. je objavljen »Ukaz o preimenovanju nekaterih občin v dravski banovini« dalje »Odločba o sedežu in teritorialni pristojnosti od-

Oglase za velikonočno številko »Slovenca« sprejemamo do petka do 4 popoldne

Oglasi v časopisu so najuspešnejša reklama za vsako podjetje. Še posebno pa ima vsako podjetje interesa, da oglašuje v najbolj razširjenem in vodilnem slovenskem dnevniku! Zato oglašujte v »Slovenca«!

delkov kontrole mer«, »Dopolnitev pravilnika o natančnejših določbah za avtorsko pravno posredništvo«, »Popravek v poslovnem redu disciplinskega sveta inženirskih zbornic«, »Telefonski promet z Italijo«, »Razglas o proračunu mestne občine celjske za leto 1939-1940«, »Pravilnik o skladu za izvajanje regulacije v mestni občini celjske«, »Razglas o proračunu mestne občine Ptuj za leto 1939-1940« in »Uradne objave Narodne banke: navodila glede terjatev in izvoza v Švico, navodila o neposrednem izdajanju potrdil izvoznikom po pooblaščenih denarnih zavodihi«.

— Pri saprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grentice.

Po državi

* Nemški turisti na Jadranu. Predsnočnim je prispeja v Split skupina 80 nemških turistov. Naslednji dan je prispeja večja skupina turistov iz bivše Avstrije in se ukrcala na jahto »Universitas«. Ta skupina bo več dni križarila po Jadranskem morju.

* 1000 vagonov pšenice v Italijo bo Prizad izvozil preko Splitske luke. Letos se je izvoz žita preko naših domačih luk precej zakasnil in so šele pretekli dni izvozili preko splitske luke prve partije pšenice. Dosedaj se preko naših luk ni izvažalo zaradi tega, ker ni bilo nobenih naročil iz onih držav, za katere pridejo naše luke v poštev kot izvozne točke. Računajo, da bodo letos izvozili samo preko splitske luke okrog 1000 vagonov pšenice.

* Ženo in dva otroke poskusil umoriti s plinom. V Beogradu je vzbudila veliko senzacijo nenavadna družinska žaložnja, ki se je odigrala v družini zdravnikar dr. Milana Mihajloviča. Dr. Mihajlovič se je poročil pred nekaj leti. V zakonu sta se rodili dve deklici. Pred nekaj meseci pa je prišlo med zakoncem do hudih preprirov, ki so slednjič privedli do tega, da je žena z obema otrokoma zapustila moža in odšla k svoji materi, ki stanuje v Knez Danilovi ulici. Dr. Mihajlovič pa je ostal sam v svojem stanovanju na Prestolonaslednikovem trgu 7, kjer je izvrševal tudi svojo ordinacijo. Pred kratkim pa je dr. Mihajlovič predlagal svoji ženi, naj se z otrokom vrne k njemu. V nedeljo sta se zakonca sestala na Kalemegdanu in se na daljšem izprehodu o vsem pogovorila in spravila. V ponedeljek zjutraj ob 7 pa je dr. Mihajlovič odšel iz svoje hiše. V roki je imel, kakor pripoveduje hišnik, steklenico. Zdravnik je odšel naravnost proti hiši svoje tašče. Tam se je ustavil pod oknom spalnice svoje žene ter vrzel skozi okno steklenico, ki jo je prinesel s seboj. Steklenica, v kateri je bil plin cian, se je na parketu spalnice razbila in plin se je z veliko naglico pričel širiti po sobi. V sobi so ležale na posteljah Mihajlovičeva žena in njeni hčerki. Ko je žena opazila, da se hčerki borita z dušljivim kašljem, je spoznala strašno nevarnost, v kateri so vse tri, ter je brž z otrokoma pobežnila iz sobe. Iz Kneza Danilove ulice je odšel dr. Mihajlovič takoj domov, kjer se je zaklenil v spalnico. Ob 8 sta prišla na stanovanje njegova sestra in svak, ki ju je Mihajlovičeva obvestila o jutranjem dogodku. Ko se na trkanje ni nihče oglašil, sta dala vrata vlomiti. V trenutku, ko so vdrli v stanovanje, so iz spalnice odjeknili trije zaporedni strel. Mihajlovič se je ustrelil s samokresom trikrat v prsa. Ker pa ni nobena krogla zadela srca, bo ostal pri življenju. On sam je v sanatoriju izjavil, da je pred kratkim pretrpel hudo angino, ki ni ostala brez posledic za njegovo duševno stanje.

* Ker je vlomil v cerkev, je bil pred splitskim sodiščem obsojen na pet let robije Špira Trivič iz Kaštel Stafilica. V noči med 12. in 13. januarjem je vlomil v cerkev sv. Mihovila v Mišu in odnesel precej dragocenosti.

je pri razpravi zagovarjal s silobranom. Izpovedal je, da ga je Smrček v gostilni dejansko napadel, nakar ga je nekajkrat udaril s palico. Priče, med njimi tudi brat ubitega Smrčka, so Smrčka orisali kot zelo nasilnega človeka. Sodišče je smatralo s tem silobran za dokazan in je Budisavljeviča oprostilo.

Anekdota

Pesnik Charles Dickens je bil nekoč povabljen na maskerado, na katero naj bi na željo gostitelja prišel v noči kakšnega junaka iz Scottovih romanov. Dickens je prišel točno. Na začudenje vseh gostov pa ni bil oblečen v kakšen zgodovinski kostum, marveč je imel na sebi navadno promenadno obleko. Sredi drugih povablencev, ki so bili oblečeni v nerodne in tesne kostume, se je Dickens prav zadovoljen sprehajal po dvorani.

Med odmorom je stopil k Dickensu gostitelj in ga vprašal, zakaj ni upošteval izražene želje.

»Kako neki da ne? Jaz sem prišel semkaj prav tako kakor vsi drugi v vlogi Scottovega junaka...«

»...?...«

»Nastopam celo v vsakem njegovem romanu: Jaz sem tako imenovani prijazni čitatelj.«



Poroka tovarnarja dežnikov

Ljubljana, 6. aprila

Gledališče

Drama, 6., 7. in 8. zaprt. — Nedelja, 9., ob 20: Zivi mrtvec. Izven. — Ponedeljek, 10., ob 15: Potovanje v Benetke. Znižane cene. Ob 20: Kaj je resnica? Izven. Znižane cene. — Torek, 11. zaprt.

Opera, 6., 7. in 8. zaprt. — Nedelja, 9., ob 20: Vse za šalo. Izvirna opereta Premiera. Izven. — Ponedeljek, 10., ob 15: Vse za šalo. Izven. Ob 20: Gioconda. Gostovanje Majdičeve, Wissiakove in Gostiča. Izven. Znižane cene. — Torek, 11.: Hamlet. Gostovanje Dublin Gate Theatre. Izven.

Radio Ljubljana

Četrtek, 6. aprila: 12 Kozaki pojo (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert radijskega orkestra — 14 Napovedi 18 Pevski koncert (plošče) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Romarske cerkve v Sloveniji (msgr. Viktor Steska) — 19.50 Ljubljanski godalni kvartet — 20.40 Koncert na violoncelu s spremljevanjem orkestra. Solist: g. prof. Cenda Sedlbauer in radijski orkester 22 Napovedi, poročila — 22.15 Obisk pri Bachu in Händlu (plošče). — Konec ob 23.

Drugi programi

Četrtek, 6. aprila: Belgrad: 20 Duhovne pesmi, 20.30 Zbor »Mokranjac«. — Zagreb: 20 Igra, 20.30 Madrigalisti. — Solija: 18.30 Prenos iz stolnice. — Varšava: 19.15 Lahka gl., 20.15 Elsnerev »Pastijon«. — Budimpešta: 21 Ork. konc. — Trst—Milan: 17.15 Brazilski konc., 21 Igra, 22.30 Nabožna gl. — Rim—Bari: 21 Verdijev »Requiem«. — Dunaj: 18 Wagnerjev »Parsifal«. — Berlin: 20.10 Plesni večer. — Hamburg: 20.30 Uvertura in valčki, 21.10 Ital. gl. — Beromünster: 20.35 Velikonočna igra iz l. 1464, 21.45 Revijem.

Privredite in zabave

Domači umetniki: Kaenija Kušjeva, Marjan Lipovšek, Albert Dermelj in Bogomir Leskovic bodo koncertirali v petek 14. t. m. v veliki filharmonični dvorani ter priridili večer komorne glasbe. Program je izredno skrbno sestavljen in prav tako pester. Na sporedu je izključno le klasična glasba. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

Sestanki

Društvo za ceste v Ljubljani sporoča, da ima svoj II. redni letni občni zbor v torek 25. aprila ob 18 v prostorih Avtokluba v Ljubljani, Kongresni trg 1/I.

Naše dijaštvo

Akademikarke! Vse, ki smo v Ljubljani, se udeležimo stolne velikonočne procesije na Veliko soboto. Zberemo se ob 4 popoldne za stolnico.

Lekarne

Nočno službo imajo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Poizvedovanja

Izgubil sem v soboto 1200 din na poti od Kosec naprej po Vodnikovih cestah do znamenja. Prosim poštenega najditelja, naj mi vrne to vso to proti nagradi v upravi »Slovenca«. Ta denar je bil od firme, sem ubog delavec ter trpim težko izgubo.

KULTURNI OBZORNIK

Nova pesniška zbirka

Vida Taufer: Veje v vetru.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, str. 56.

Slovenci imamo zelo malo dobrih pesnikov, toda najboljša, ki je doslej nastopila med nami s svojo lastno zbirko, je nedvomno Vida Taufer. Z njo smo dobili pesnico, ki se lahko postavi ob bok našim najboljšim povojnim pesnikom sploh in katere zbirka »Veje v vetru« ne bo imela samo prehodnega značaja, temveč bo spadala med tiste pesniške šopke, ki ne bodo izgubili svojega vonja. Nabrala je namreč ta šopek resnična pesniška duša, ki utripa v vseh teh tihih in izbranih besedah, povezane zvočne stihne in ki trepetajo v menjavah svetlob na travah in vodi in čustvenih razpoloženjih resnično kot — veje v vetru:

V gozdu so ob potu mlade veje.
Vetar rad se z njimi poigra,
dež jih moči, sonce se jim smeje,
mesetina v njih se lesketa.

Mlade veje so zatrepetale,
v strahu so se vile ko roke,
dež je tolkel, veter je jokale,
z listja so jim padale solze.

Po tej pesmi ima naslov zbirka in je tako dojemanje sveta in rahlo odgovarjanje na vso lepo in bolest v stvarstvu in sebi tudi osnovna nota Vide Tauferjeve pesnice intimnih čustvenih razpoloženj.

Prva zbirka pesmi Vide Tauferjeve je razpadla v tri dele, ki nimajo posebnih naslovov, so pa po notranji uglasitosti — uglasenost je pri tej melodiozni in slikoviti pesnici glavno — različni. Prvi del je napisan pod občutkom smrti

Ob vodi detelja zori in plaka,
ves dan šepeče veter hajke čez livade.
Ponoči gleda mesec bilke mlade,
a ti stojiš in tvoja roka čaka
in čaka vse do jutranjega mraka.

Povej, o smrti,
boš nad menoj tako obstala,
ko sama v motni vodi bom veslala,
venela v vetru in iskala breg!

nakar sledi nekaj lepih, nežnih, globoko čustvenih pesmi na materino smrt —

vsa mrzla, lepa ko telo otroka
med belim cvetjem tiho zdaj ležiš

na spomin nanj, na podobo in roke in na bridkost v srcu. Nekaj toplo človeškega, preprostega in lepega je v teh čustvenih besedah; iz razumskih kombinacij povojnih pesnikov se je duh zopet naselil v človeškem srcu in izrazil svojo bol in razpoloženje v tihih besedah, v melodiji in čudoviti barvitosti svetlob in sene, trepetov in nihanj. Taki so trenutki v cerkvi, ko Boga občuti kot svetlo luč, ki na zemljo pada, ko čas doživlja kot svetlobno liso, ki se strga z neba in ugasne v naših dušah lesk telesa, k veliki luči strmi in s tem življenja se bori — v vseh trenutkih išče Boga. Njeno doživljanje je tako subtilno, da vidi vse življenje le v svetlobnih odtokih, v luči in temi ter v premikanju; v veslanju na vodi in negibnosti. In tako dojemajo razpoloženje v megli, v vetrovih, poletno noč in večer ob vodi, smeh in pesem. Vse je samo barva, zvok in gibanje,

Koncert Akademskega zbora

Močan odmev je dobila združena slovenska misel naše univerze v oživilni pesmi slovenskega prepoveda, ki se je kleno razlegala iz grl akademskih pevcev te dni med nešteto občinstva, ki je z največjim navdušenjem napolnilo veliko unišonsko dvorano in z ganotjem spremljalo umetnost evrojskih prednikov.

Kakor vedno, je tudi sedaj imel nastop Akademski zbor slovenskega enotno podprt spored, ki je stremel poleg same lepote tudi za prikazom slovenske glasbene tvornosti posebej v določenem, preteklem časovnem območju. S tem je dobil spored še svoj poseben smisel za nas, ker je bil zrcalo, v katerem smo videli svoj lastni obraz iz mlajših dni, — pa smo se morda zavedli določenih napak, a tudi odkli, ki so v onih dneh cvetele lepše, kot danes.

Naša glasbena tvornost tistega časa je bila gotovo ekromna in neboljena, ker so bile domače razmere preborne, da bi se v njih razrasla zdrava glasbena kultura, in ker je pravzaprav v tem 19. stoletju bila slovenska narodna zavest šele dobro porojena ter je šele zamikala k epoji vseh tvornih sil v individualno enoto. Vendar pa je imela naša pesem tistega časa v sebi nekaj, kar je izredno privlačno — bila je umetniško odkritosrčna in v doživljanju neposredna ter neizumitvena. Prav ta poteza ji je vdahnila nek poseben umetniški čar, ki je na njej do danes obstal še zlasti, ker so bili njeni stvaritelji večinoma obdarjeni z veliko močjo in pristnostjo doživljanja. Tega se more utajiti nobena izmed v spored dobro odbranih in povezanih pesmi, pa najsi je morda katera od njih v izrazu nekoliko okorna. — Potočnikova »Zvonikarjeva« je čist odsev glasbenega erca, ki je toplo začustvovalo ob podobi življenja in smrti človeka, Fleišmanova »Tiha noč« plemenit glasben odsev razpoloženja jasne noči. Riharjeva »Jamica« je lep odziv doživljanja ob odprtem grobu, dočim je njegova »Veseli godec« razigrano zanešana glasbena misel. Kamilo Mašek je »Pri zibelki« tanko dočutil pesem materinega erca, v »Mlatičih« pa se mu je v navep utelisl udar cepcev in za njim kmetova dobra volja. Prelepo razpoloženje noči in vzdihov »Pod oknom« je ujel v zvezo polne melodije z mehikimi harmonijami Anton Hajdrih, je glasbeno utelisl bežno misel v »Cerkvici«, pa zajej v »Hercegovski« poln utrip narodove samozvesti in prekipajoče udarnosti. Anton Nedved, ki je prinesel k nam zdrav in živ razvoj navdih od češkega naroda in z njim oplodil našo rast, je bil v svoji umetniški kakovosti označen z dveh strani: dva stavka slovenske maše sta »zakrila« vedro religioznega doživljanja, »Popotnikova pesem« pa prisrčno domovinske ljubezni. In končno se je razodela podoba dveh naših močnih tvorcev, ki sta pa večinoma svojega dela naklonila hrvaški, odnosno srbski glasbeni kulturi, v značilnih pesmih. Lepo ljubavno čustvo je izpel Fran Ser. Vilhar v »Ljubličici«, evrojski narodnotni zanos pa v zboru »Guslame«. Davorin Jenko pa je vžil v toniki čestev »Vabila« vse svojo napeto ljubzensko hrepenenje, je v pesmi »Na moru« razodel svojo osebno življenjsko bol, pa je v »Lipici« nežno izpel evrojski življenjski optimizem.

Po slogu so vse pesmi vsaj osnovno zasidrane v dunajski klasični, v njenem posebnem smislu za oblikovno tonsko simetrijo in za čisti, od predstave asociacije nezavisti glasbeni nav-

najpristnejše pesniške prvine njenega nežnega čopiča.

Drugi del je ljubzenskega značaja, ter se že na obliki sami vidi, da je po datumu starejšega porekla, kajti v njem je več ekspresionističnega nastroja (V beznici), v katerem je po vojni nastopila. Dasi »V beznici« po svojem motivu nekoliko moti uglasenost celotne zbirke, je vendar po svoji končni pouti taka ženska pesem kot jih je malo v naši književnosti, samo še njene lastne Završeno pismo, Podlessek in zarja, ki so nekako iz istega cikla in tudi verjetno iz istega časa. To so pesmi, zapete resnično iz čustvenega nežnega erca, iz žalostne ljubezni, katerim se pridružuje prelep ciklus Pomladni soneti, posvečeni mrtvi ljubezni, ko spomini, sonce, sanje — vse blede. Ni to bolna ljubezen, je tragična in lepa, ki se končno zateče v ohrano k religiozni mistiki (Magdalene).

Tretji del pa je zanimiv predvsem razvojni, kajti v njem je Tauferjeva šla zopet korak dalje: če je drugi del — ljubzenski — njen najbolj intimni subjektivni izraz in obenem tudi izraz časa, ki je imel največ opravka s svojimi lastnimi zadevami, in je prvi del napisan pod vtisom smrti in osebnih razpoloženj, pa zadnji hoče biti izraz nove stvarnosti: pesnica je stopila kot pravi impresionistični slikar izven sebe in svoje boli ter skuša ponazarjati svet sam v sebi, v njegovi objektivnosti. In tako je zapela v tem delu pesmi pomladnim studencem, Veneri di Cirene, znanim obrazom, kakor so plemiška gospa, delavka in dijakinja, kapelici na gori, vodnemu zrcalju, planjavi, večerni in jutranji molitvi stiških menihov, mrliču — kmečkemu gospodarju, jesenskim motivom, ko ugasne svet, in pajkoma, ki so ji realistična prisposoda nasilne roparice — smrti. Kako drugačen motiv, kakor ob njeni prvi pesmi: O smrti, saj ti si plamen — glej, jaz gorim s teboj!

V tem zadnjem delu je Tauferjeva samo še slikar motivov, je pesnik zunanjega sveta, predmetov v naravi, kakor jih gleda v svetlobi in pomembnosti, brez ozira na njeno razpoloženje. V tej realistični maniri je pa velika nevarnost, da predmet ostane preveč samo predmet, ne pa prečiščena pesem. In tudi Tauferjeva se ni vedno izognila tej nevarnosti, tako morda ob Suknjičici, deloma v Znanih obrazih in končno v Pajkih, ki stoji tudi nekoliko izven njene osnovne uglasenosti in pesniške svojstvene izraznosti. V ostalih pesmih pa je izvrstno rešila težko umetniško vprašanje: odosebenje pesniškega predmeta ter ga postaviti kot samosvojo vrednoto, vredno pesniškega slikanja. S tem delom je Tauferjeva deloma že premagala impresionizem ter stopila med naše najbolj pristne realiste. V tem pravcu je ustvarila tudi najnovejši svoj ciklus Pomlad na Kozjaku v zadnjem Domu in svetu. Tudi v tem razvoju pesniškega izraza in gledanja ima ta zbirka splošno razvojno pomembnost.

Zbirko je v lepi žepni obliki izdala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru v opremi arh. Gizele Sukljeve, z njenimi vinjetami in izključno v majuskuli. Oprema sama nosi poteze Plečnikove krastvene šole ter zbirka tudi po tej strani — zlasti povezana v lepo usnje — predstavlja svojo vrednoto in za Veliko noč lepo darilo.

Iz Atlantskega oceana v Sredozemsko morje

Nezaupanje v mednarodno razmerje je privedlo že tako daleč, da se narodi že drug drugemu izogibajo in naravnost iščejo potov, da bi bil vsak sam in kolikor mogoče malo navezan na drugega. Zlasti se izogibajo križišč in prometnih potov, ki bi jih kaka sila v kritičnem času mogla zapreti in tako preprečiti medsebojno občevarje. Iz tega nezaupanja je v zadnjem času že nastalo več prekopov, po katerih so si posamezni narodi odprli svoja pota za pomorsko plovo in se tako izognili kakim ožinam, ki so v območju sosed. Sueski in Panamski prekop bosta že kmalu zastarela. Pripravlajo se novi, ki res da skrajšajo pot plovbi, ki si jo ladje s čimdalje večjo hitrostjo že itak same krajšajo, še bolj pa pomirijo nezaupanje, s katerim sodobni človek gleda doslej odprta morskata pota. Poleg Sueskega prekopa se pripravljajo vzporedni prekop v drugi rokav Rdečega morja, sovjeti so zgradili »Stalinov prekop«, da bi njihova mornarica iz Belega morja mogla priti v Baltičsko morje, ne da bi si ji bilo treba pokazati v ožini med Dansko in Skandinavijo, v Ameriki pripravljajo prekop po jezeru Nikaragua, da bi se mornarica na potu v Tihi ocean lahko izognila Panamskemu prekopu, Roosevelt je odobril načrte za prekop iz Newyorka v meksikanski zaliv, ki obide polotok Florido, Japonci so zgradili Kra-prekop, da so se izognili angleškemu Singapuru, vsi narodi skušajo dobiti najkrajšo pot iz morja v morje. Vsi ti poskusi pa imajo tudi namen, ustvariti si možnost, da pomorska vojna moč pride nenadzorovano v drugo morje, da pride tja tudi trgovska moč in tam zastavi.

V teh željah se je med Francozi rodila tudi misel, ki se že obravnava z vso resnostjo: prekop iz Biskajskega zaliva pri mestu Bordeaux mimo Toulousea in pri Narbonne v Sredozemsko morje. Sicer je narava ustvarila trden prekop pri Gibraltarju, toda vse sile, ki se potegujejo za oblast v Sredozemskem morju, skušajo dobiti svoja tla tudi v Gibraltarju, ki je danes krepko v angleških rokah. V španskih listih se že pojavljajo pritožbe, da je Gibraltar pravzaprav španski in da so se ga Angliji le s silo polastili. Moglo bi se zgoditi, da bi se Gibraltar lelega dne zaprl in francoska Sredozemska mornarica — trgovska in vojna — bi bila odrezana od atlantske. V tem primeru bi prekop iz Biskajskega zaliva v Sredozemsko morje še vedno omogočal svobodno zvezo in to zgolj po francoskih tleh.

ŠPORT

Dr. Urho Kekkonen — Helsinski:

Tekmovalcem iz vsega sveta

Prijatelji! Započeto je tudi poslednje leto XI. olimpijade, ki se je tako veličastno pričela z berlinskimi igrami. Ne moremo pozabiti sijajnega razkošja, katerega so nam pripravili berlinski domačini, in življenja, ki je vladalo na njihovih tekmovališčih. Nikdar nismo bili na večjih slavnostih.

Reklo se je, da so berlinske igre obudile energijo, triumf volje. Igre, katere mi pazljivo spremljamo z vsem navdušenjem, kar ga imamo za sport, naj postanejo znak sloge in prijateljstva. Nikomur nečemo osporovati elave, da je priredil največja tekmovališča in najrazkošnejše igre. Mi hočemo napraviti iz teh iger, katere že od zdavnaj tako vroče želimo prirediti pri nas bratski sestank mlade in močne elite vseh narodov.

Ne smemo pozabiti, prijatelji, da je sport — igra. Morda najlepša med vsemi, ker zmaga harmonija, moč, inteligenca in mladost. Sport nas je približal z ono resnično družabnostjo, ki nastaja samo tam, kjer vsakdo v lojalni borbi stremi za tem, da napravi čim bolj in da prekosi samega sebe. Ali ni bil pri starih Grkih bog prijateljstva Zeus Philios pokrovitelj atletike? Morda je potreben neki napor, da v tem času — polnem sporov — v katerem živimo, pozabimo na ono zlo, ki nas nadleguje vsak dan. Samo povejte mi, prijatelji, ali se mi tekmovalci bojimo naporov?

Finska je toliko dostojanstvena, da bo skozi šestnajst, tekam posvečenih dni, Elida modernega časa. Miroljubna, kakor je, se zelo trudi, da okrepi one vezi, ki spajajo moderne olimpijske igre z onimi starih Grkov.

Prijatelji, tekmovalci iz vseh delov sveta! Finski sport je dočkal veliko čast, ker mu je določena lepa in plemenita naloga za leto 1940. Mi vam hočemo nuditi prihodnje leto vse ono, kar smatramo za najlepše: pravi sport, lojalne in trde borbe, v čistem sportnem duhu, s katerim živimo!

Po športnem svetu

Tekmovanje za Davisov pokal leta 1939

V Newyorku so v navzočnosti zastopnikov narodov, ki sodelujejo pri tekmovalstvu izžrebali nasprotnike. V prvem kolu v evropski coni nastopijo:

Jugoslavija—Irška,
Rumunija—Madžarska,
Poljska—Nizozemska,
Nemčija—Švica.

Ostalih dvanajst narodov evropske cone je v prvem kolu prostih in se srečajo v drugem kolu z naslednjimi nasprotniki:

Češka—Norveška,
Belgija—Indija,
Italija—Monaco,
Švedska—Danska,
Anglija—Nova Zelandija,
Francija—Kitajska.

V Severno ameriški coni igrajo v prvem kolu ti-le:

Avstralija—Meksika,
Kuba—Kanada.

Filipini in Japonska sta prosti v tem kolu. V južnoameriški coni sodeluje samo Brazilija, ki se bo srečala v kolu med conami z zmagovalcem severnoameriške cone.

»Tour de France« letos brez Nemcev in Italijanov

Prikrat v teku desetih let bosta manjkala v svetovno znanih kolesarskih dirkah »Tour de France« dva naroda in to Italijani ter Nemci. Nemški poklicni dirkači namreč pravijo, da se zato ne udeležijo, ker je zaslužek z ozirom na nizko stanje franka v primeri s trudom pri dirki zelo majhen. Poleg tega pa imajo Nemci sami prav v istem času dvojce cestnih dirk, katerih se hočejo udeležiti.

Profesionalna boksarska zveza v Belgradu

V Belgradu hočejo osnovati profesionalno boksarsko zvezo, za kar so že vse potrebno ukrenili. Potrebo po ustanovitvi take zveze utemeljujejo s propadom profesionalnega boksa, ker sedanja zvezna uprava nima dovolj razumevanja za najvažnejše probleme boksarskega športa.

Nuslein na čelu

V londonskem tenis turnirju med učitelji tenisa so bili tle doseženi rezultati: Tilden : Ramillon 6:2, 3:6, 6:3. Nuslein : Koželluh 6:1, 6:3. V splošnem kvalifikaciji je na čelu Nuslein pred Tildonom in Cochetom Dvojica Nuslein—Maskell je premagal dvojico Cochet—Ramillon s 6:3 in 6:2.

Triglavski smuk

Jugoslovanska zimskošportna zveza v Ljubljani priredi v nedeljo, 16. aprila 1939, svojo tradicionalno mednarodno prireditel, prijavljena FIS in uvrščeno v njen mednarodni koledar, »Triglavski smuk«. — Start pri Stančevi koči, cilj v Krmi, potek proge prilagojen snežnim prilikam. Dolžina proge približno 6 km, višinska razlika približno tisoč metrov. Proga za dame primerno krajša — start nižje, cilj isti. — Pravico udeležbe imajo vsi verificirani tekmovalci — člani JZSZ ali v FIS včlanjenih nacionalnih zvez. — Tekmovanje bo izvedeno do osmke v tleh, za dame v enem razredu. Tekmuje se po pravilih in pravilih JZSZ, odnosno IWO. — V vsakem razredu dobi, če nastopi najmanj šest tekmovalcev, prvoplasirani zlato, drugoplasirani srebrno in tretjeplasirani bronasto spominsko plaketo. Če nastopi samo 4 ali 5 tekmovalcev, dobi prvi srebrno in drugi bronasto plaketo, če pa samo 2 ali 3 tekmovalci, dobi samo prvoplasirani bronasto plaketo. V razredu, v katerem nastopi samo en tekmovalac, se spominska plaketa sploh ne podeli. V vsakem razredu dobi pravik in vsi tekmovalci, ki dosežejo največ 50 odstotni slabi čas od prvoplasiranega, poleg event. dobljene plakete še spominski znak — brez ozira na število tekmovalcev v določenem razredu. — Objava rezultatov in razdelitev plaket in spominskih znakov se bo po končanem tekmovalstvu izvedla v Mojstrani. — Prijave je poslati na naslov JZSZ, Ljubljana, Tyrševa cesta 1-IV. do srede, 12. aprila 1939 opoldne. Prijavnine ni. Uro, dan in kraj žrebanja objavimo pravočasno.

Lahkoatletski miting SK Železničarja

Medklubski otvoritveni lahkoatletski miting za seniorje in omladinco, ki ga priredi SK Železničar v Mariboru, bo dne 23. aprila 1939 ob 9.30 opoldne na stadionu ob Tržaški cesti z naslednjim spredom:

SENIORJI IN OMLADINCI: 100 m pretek; tek na 1500 m; skok v višino; met kopja; 100 m finale; 3000 m; skok v daljavo; met kroglice; 40 m pretek; met diska; 40 m finale; skok s palico.

Tekmovanje se vrši na tekalščih, ki je dolgo 428 m, ima dva nedviženja zavojata, ter je posuto z ugaski. Pravica nastopa imajo le verificirani atletski klubovi, ki so včlanjeni v JAZ.

Pismene prijave je poslati na naslov: Jenko Jože, Maribor, Stadion SK Železničarja, najpozneje do dne 16. aprila 1939 ob 12 opoldne. Prijavnine ni, nagrad ni.

SM. K. LJUBLJANA. Sestanek damske sekcije bo drevi v damski sobi kavarne »Emona« ob 7 zvečer.

Otroški kotiček.

13

Konči Ahačič:

Nosan in Zalika



Raenkrat pa zastiši nesrečni Nosan za seboj nežna glaska: »Dober dan! Dober dan! Nikar se ne jokaj, Nosan! Medve ti bova pomagali, da se bodo vsi radi s teboj igrali.«



Začuden se Nosan ozre in zagleda dve majhenki vili, nič večji od metuljčkov. »Kdo ste vedve?« vpraša Nosan. »Prijateljica tvoja, vila Mojmoja,« reče vila z rdečim srčkom. »Vila Mira, ki roke vtira,« skromno odgovori vila s srebrno zvezdico.



TAMBURICE
vseh vrst, najmoderneje, izdelane ročno delavnice tamburice
M. Dobrnič
Topolovac - Sisak
Pridite takoj po brezplačni cenik št. 52

Razglas

Dne 25. aprila 1939 bo v pisarni Štaba za utrjevanje, Metelkova ulica 2 v Ljubljani prva neposredna pismena pogodba za naročilo franko vagon škriljevo (pri Sušaku), vključni vse državne davke in prevoz, sledečega krovnege materiala:

1. Dvojnoležne opeke, na stroj izdelane in stisnjene, prvovrstne kakovosti po jugoslovanskih normah, z močnim ušesom za privezovanje z žico proti močnim vetrovom in katere gre ... kosov na kvadratni meter (navesti v svoji ponudbi).
2. Skupna potrebna količina je 37.000 kosov.
3. Slemenjakov-žlebnjakov, za pokrivanje slemen, iste kakovosti kakor opeka, katerih gre ... kosov na kvadratni meter (navesti v ponudbi).
4. Skupna potrebna količina je 700 kosov.
5. Splošni in tehnični pogoji za to naročilo se lahko vidijo vsak delavnik od 8-12 v pisarni Štaba, Metelkova ulica 2 v Ljubljani, kjer se lahko kupijo proti plačilu zahtevane takse.
6. Kavelja v znesku 2000 din se plačuje pri blagajni podružnice Državne hipotekarne banke v Ljubljani do 10 za pogodbo odrejenega dne.

Pisarna Štaba Utrjevanja, U. II. št. 1782, dne 5. aprila 1939.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Izurjena šivilja
za perilo in obleke - se priporoča na dom. Vodmatska 12. (a)

Prodajalka
pridna, poštena in simpatična išče službo v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« 5067. (a)

Trgovski pomočnik
manufakturne stroke išče nameščenja. Nastopi takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod št. 5321. (a)

Kmečki fant
želi nastopiti službo gozdnega čuvaja, lesnega manipulant ali oskrbnika. Založi več tisoč dinarjev kavelja. Naslov v upravi »Slovenca« 5063. (a)

Oskrbnik - vrtnar
absolvent kmetijske šole v Mariboru, išče službo za takoj. Oženjen. Sprejme tudi službo sluga ali vratarja. Ponudbe je poslati na naslov: Podkornitnik, Marijagradec, Laško. (a)

Službodobe

Več ključavničarjev
stavbenih, sprejemno. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zmožen« št. 5310 z navedbo dosežanih zaposlitve in starosti. (b)

Vzgojiteljica
iščem izobraženo gospodinično k dvema otrokoma s perfektnim znanjem nemškega jezika. Plača dobra. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Vzgojiteljica« 5264. (b)

Posrestva

Kunaver Ludvik
građbeno-strokovno naobraženi posredovalec — Cesta 29, oktobra št. 6, telefon 27-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. — Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago.

Naprodaj je travnik
v Mestnem logu, velik okoli tri orale. Kravja mrvca. Polze se v Mostah, Predovičeva ulica 5.

Velika hiša
dvonadstropna, v sredini mesta Celja, z 2 trgovskima lokaloma in velikimi skladišči — ugodno naprodaj. — Ponudbe podružnici »Slovenca« Celje pod »Kapital« 5299. p

Prodamo

Namočeno polenovko
dobite pri Buzzolini, Ljengarjeva ulica, za škofijo.

Za vsako družino
oblačila — najboljša in najcenejša — Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Najboljša kolesa
izbira velika, cene nizke, na ugodna odplačila. — Remec Oskar, Ljubljana, Dolenjska cesta 5. (l)

Dame, pozor!
Trajna ondulacija, barvanje las najceneje v salonu »Polance«, Kopitarjeva ulica 1. (r)

Več rabljenih in novih
moških in damskih koles najboljših znamk - zelo poceni naprodaj. Likalnica, Ljubljana, Vegova 12

Pisalni stroj
»Underwood«, prav dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5270. (l)

Moško perilo
na drobno in na debelo po najnižjih tovarniških cenah nudi »Kreko«, založba perila, Tavčarjeva 3.

Prepričajte se
o naših cenah moških srajc, spodnjih hlač, kravat, nogavic. I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38. (l)

Mlinarji, pozor!
Ugodno prodam kompletno mlinsko opremo valjčnega mlinca. Popis na zahtevo. Oziraj se samo na resne interese. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 5278. (l)

Medarna
Prva specialna trgovina za med, Ljubljana, Zidovska ul. 6, nudi prvovrstno sortirani cvetlični med lastnega pridelka in od najizkušenejših čebelarjev, po najnižji ceni. Na debelo in na drobno.

Najceneje kupite prvovrstno kolo ali šivalni stroj v trgovini Splošna trgovska družba v št. Vidu nad Ljubljano (v hiši g. Persina). Istotam najcenejša popravila rabljenih koles. Dajemo na ugodne mesečne obroke.

Pouk

Konverzacija
pouk nemščine, zelo poceni, nudi izkušena učiteljica. Poskus brezplačen. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 5028. (u)

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Auto-motor

»Chevrolet«
zaprt, poltovorni, poceni naprodaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 4757.

Poltovorni avto
1000-1500 kg nosilnosti, v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na Moderni dekor, Zagreb, Nikoličeva 7

Motorno kolo BSA
in »Sachs« 100 cm, zelo dobro ohranjen, zelo poceni naprodaj. Likalnica, Ljubljana, Vegova 12. f

Vnajem

Parno pekarno
v Ljubljani oddam v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Jamstva« zmožen 5295. (n)

POZOR! PIVOPIVCI

O PRILIKI VELIKONOČNIH PRAZNIKOV NE POZABITE POKUSITI IZBORNO

LETOŠNJE NOVO

BOK PIVO

IZ PIVOVARNE „UNION“

Trgovska enonadstropna hiša v Ptuj

z dobro vpeljano in 30 let obstoječo trgovino z deželnimi pridelki, najboljša prometna točka, primerna tudi za špecerijsko trgovino, gostilno itd., stanovanje, skladišča, garaža, vodovod itd., se prodaja. Dopise na upravo lista pod št. 4872.

Denar

Okraj Dravograd!

Mežiška dolina! — Novo hranilne vloge vsak čas takoj izplačljive sprejema in obrestuje do 5% ter daje kratkoročna posojila Hranilnica in posojilnica pri D. M. na Jezeru v Prevaljah. (d)

Objave

Izjava!

Podpisani Bavdaž Josip izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravila morebiti moja žena Lucija Bavdaž. — Josip Bavdaž, Celje. (o)

Spomladansko blago

lepih vzorcev, dobite poceni pri

I. TRPINU, MARIBOR, VETRINSKA ULICA 15

+ Potrti globoke žalosti naznanjamo, da nam je naš preljubljeni soprog, oče, brat in svak, gospod

CIRIL LOVEC

čevljarški mojster

po kratkem trpljenju, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v petek ob 15.30 iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Ohranimo mu blag spomin! Maribor, dne 5. aprila 1939.

Amalija, soproga; Maksimilijan, sin, in ostalo sorodstvo

+ Dotrpel je danes v 77. letu starosti, previden s sv. zakramenti, preblagi soprog, naš najboljši oče, stari oče in stric, gospod

Viljem Rohrman

kmetijski svetnik v p., dolgoletni ravnatelj Kmetijske šole na Grmu, častni član Slovenske kmetijske družbe in referent za kmetijsko šolstvo, odlikovan z redom sv. Save III. stopnje.

Pogreb preblagega pokojnika bo na veliki petek, 7. aprila, ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Cesta 29. oktobra št. 20, na pokopališče na Vič.

Sveta maša zadušnica bo posebej objavljena.

Ljubljana, dne 5. aprila 1939.

Žalujejo rodbine: Rohrman, Jug, Kenda, Sever in ostalo sorodstvo.

Skrivnost ameriškega jezera

26

»Preglejmo hladno položaj, če hočete.«
»Seveda...«
»Prav dobro. Če naj verjamem, kar mi pripovedujete, vi veste, kdo je Devil Path?«
»Mislim...«
»To je bankir Marsh, vaš bodoči zot, kaj ne?«
»Mislim...«
»Zakaj ga niste tedaj že aretirali?«
»Na žalost ne.«
»V tem primeru opustite svojo misel, da bomo mi delali z vami.«
»Kaj pravite?«
»Pridite k nam tedaj, ko boste imeli kakšno drugo stvar, ne samo neutemeljene sumnje. Popolnoma sem vam na razpolago.«
»Toda, Torkanay...«
»Ni treba nič tuda. Po mojem mnenju ste zagrešili vi in vaš načelnik Farrington težke napake. Na kratkoma jih bom povedal:
Ko ste organizirali ono več ali manj resnično spiritistično sejo, ste mislili, da boste vplivali na svojega varovanca. Rekli ste si: »Devil Path se bo zbal maščevanja prikazni. Izdal se bo.«
»Resnično. Tako je modroval vrhovni načelnik.«
»Dobro. V tem slučaju bi morali vnaprej vedeti za uboj miss. Mercurosa, kajti čisto gotovo je bilo, da se bo razbojnik lotil te častitljive osebe, da bi preprečil maščevanje prikazni. Razumete?«
»Da, jaz...«
»Prav dobro; nadaljujem. Torej niste storili svoje dolžnosti, ko niste dali ono noč zavarovati hiše miss. Mercurosove. Niti malo niste imeli razsodnosti...«

»Nadzornik Torkanay!...«
Monar je bil užaljen. Torej to je pomoč, ki mu jo je nudil Scotland-Yard! Gromska strela! Kmalu bi se šel pritožiti na poslanstvo.
Anglež je hladnokrvno nadaljeval:
»Kar se tiče dogodkov na ladji, to je gola domišljija. Ne verjamem v prikazen in najmanj v prikazen Joeja Roseya. Joe Rosey je eden izmed vas, ki se je zaklel, da bo razkril Devila Patha. Njegovo orožje je strah. In moram vas le iz vsega srca pomilovati, da je domišljajec napadel tudi vas. To mi nekaj pove: to je, da vam ta možiček ne verjame, da bi bili vi brez madeža.«
»Nadzornik Torkanay, ne bom vas več poslušal...«
»Prav dobro, moj dragi Monar. Lahko vam le ponovim, da smo vam vsi na razpolago pomagati vam, brž ko nam prinesete točnih dejstev. Na svidenje kmalu, dragi prijatelj!«
Nadzornik Monar je odšel iz pisarne, ne da bi kaj odgovoril, a Torkanay se je smeje se zvrnil na svoj naslonjač.
»To je že eden, ki nas ne bo več nadlegoval,« je zamrmral. »Tem boljše!«
A takoj se je zresnil in pograbil akustičen rogljiček, ki je visel na steni.
»Računski podčastnik Dayton?... Pridite, prosim.«
»Glej,« je dejal nekaj trenutkov pozneje, ko je pokleknal vstopil v pisarno, »Devil Path, glasoviti razbojnik iz Chicaga se nahaja v Londonu.«
»Da, načelnik,« je dejal podčastnik, ne da bi pokazal niti najmanjšega razburjenja.
»Da. Pravkar me je obiskal Monar, glavni nadzornik sodniške brigade v Chicagu. Obvestil me je o dogodkih, ki smo jih deloma že poznali po poročilu našega dopisnika v Washingtonu. Gjej... kaj sem odločil. Zadevo vzamem osebno v roke.«
»Dobro, načelnik.«
Štirje gospodje iz Chicaga so se zjutraj izkrcali v Southamptonu iz »Normandie«. Eden od

njih je morda Devil Path. To so: Gerald Farrington, načelnik policije; Jerome Bruce, glavni sodnik v Illinoisu; bankir Marsh in Monar.«
»Tako je, načelnik,« je dejal podčastnik, ki si je zapisal ta imena v svojo beležko.
»Dobro. Dajte jih nadzorovati. Ti gospodje so se nastanili v Savoy-Hotelu. Treba mi je poročila o njihovem obnašanju. Dam vam popolno svobodo.«
»Hvala, načelnik!«
»Poslušajte še... prav tu se zadeva zapleta: te štiri gospode je nadlegoval med potovanjem peti lopov, neki neznanec, ki si je privoščil precej šale na njihov račun. Zelo verjetno je, da se ni izkrcal v Southamptonu. V tem primeru ima vso mojo simpatijo, ker s tem dokazuje, da je bolj razumen kot njegovi štirje rojaki. Sumim, da je nadaljeval svojo pot do Havre. Vendar sem tudi gotov, da svojih žrtev ne bo zapustil. Najbrž bo prišel nocoj ali pa jutri zjutraj. Ali hočete nadzorovati Victoria Station in Croydon?«
»Dobro, načelnik.«
»Da... nadzorujte posebno Croydon! Kajti možiček ee vznemirljiv. Misli si, da je zgubil sled za svojimi žrtvami. Prizadeval si bo na vso moč, da pride kar najhitreje.«
»Bog varuj! Le nadzorovanje. In pogledjte, če nima v Londonu prijateljev.«
»To je vse, načelnik?«
»Ne... poslušajte: mogoče mi boste lahko privedli peto osebo... na primer tako, da mu spretno poveste, da mu morem jaz pomagati. Razumete?«
»Prav dobro, načelnik. To nalogo bom izročil naredniku Mac Colnyu.«
»Izvrstno. Mac Colny je mož, ki pozna svojo obrt... To je vse, kar sem vam hotel povedati, Dayton.«
Brž, ko je podčastnik zapustil pisarno, se je Torkanay znova zasmehoval na naslonjač.
Sicer pa ni bil nezadovoljen nad to novo afero. Poznal je Devila Patha, ker je bral njegova dejanja v dnevnikih, poleg tega pa je še prejemal

zakupna poročila od svojega dopisnika v Washingtonu.
Povrhu tega pa mu je romantičnost, ki je ovijala osebo Devila Patha, še dokaj ugajala. To je bila vsaj majhna sprememba od starokopitnih londonskih zločinov.
»Ne ježi me, da se enkrat pomerim s tem glasovitim gangsterjem,« si je mislil in si gladil male, črne brčice. »Taki ljudje so me vedno zabavali!«
V njegovih očeh je zažarel ogenj veselja.
Jim Kennett je nudil ob tem trenutku podobo moža, ki je popolnoma zadovoljen s seboj in z drugimi.
Velik in mršav, kakršen je v resnici, ee je sklonil na dvojce, da bi erkal počasi in udobno izvrsten punch, ki si ga je bil pravkar naročil. Jim Kennett ni bil kaj posebej lep, a njegova preplašena glava, njegov široki in neskončni nasmeh sta ga delala simpatičnega.
»Deset minut čez polnoči je, gospod,« ga je vladno opomnil natak. »In ne skrivam vam, da sem prekršil predpise, ko sem vam prinesel po prepovedani uri to skodelico punča.«
Nasmeh Jim Kennetta se je še bolj razširil.
»Bom vam že povrnil,« je zagodrnjal a svojim odsekanim glasom. »In potem, kto je ta nesrečni »tovariš«, ki ne bo tega nikoli zvedel!«
»Joj!« je zamrmral neki debeli glaa. Casnikar in natak sta se obrnila proti vratom.
»Narednik Mac Colny!« je vzkliknil začudeno Kennett. »Zunaj ob tej uri in v tej megli! Oh! oh!... Res me zanima!«
Narednik, velik mož rdečega obraza, je pristopil k časnikařevji mizi.
»Punch, za vrugal in ki tako lepo diši!« je vzkliknil in pogledal natak. »Ali ste tako ljubozni, da mi prinesete enega?«
Natak je mrmraje odšel.



Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je naša srčno ljubljena

VIDA

stud. med.

v cvetu mladosti — prezgodaj — za vedno zapustila. Na zadnji poti jo spremimo v petek, 7. aprila, ob 16 izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položimo v prerani grob k večnemu počitku. Sveta maša zadušnica se bo brala v torek, dne 11. aprila, ob 10 dopoldne v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, Kočevje, Ptuj, Dekani, Padova, Trst, 5. aprila 1939.

Mahnje Rafael, policijski inspektor kr. banske uprave, oče; Viktorija, mati; Vanda, sestra, in ostalo sorodstvo.

»Presto« kolesa

večletna tovarniška garancija. - Na ugodne obroke. - Na zalogi tudi kolesa drugih znamk. Rabljena kolesa vzamemo v račun.

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gospodarske zveze).



V neizmerni žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani soproj, oče, brat, stric, gospod

Ivan Foršek

lastnik tvrdke Karel Koželj nasl.

po sklepu božje volje, previden s svetimi zakramenti, dne 5. aprila ob pol osmih zjutraj mirno v Gospodu zaspal. Rešen je bil s tem težkega trpljenja bolezn, nas pa je zapustil v zapuščenosti.

Pogreb nepozabnega bo na veliki četrtek ob pol šestih popoldne na pokopališče v Tržiču.

Svete maše zadušnice bodo brane v domači župni cerkvi. Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

V Tržiču, dne 5. aprila 1939.

Julka Foršek

v svojem imenu ter v imenu otrok in vsega sorodstva,



Globoko užaloščena naznanjam v svojem imenu in v imenu sorodnikov, da nas je v 83. letu življenja zapustil in odšel k svojemu Bogu obhajati Veliko noč naš dobri in nepozabni soproj oz. brat, gospod

dr. Julijan Kotzmuth

višji okrajni zdravnik v pokoju

Pogreb bo v petek, dne 7. aprila 1939 ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Mestni trg št. 6, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Nikolaja.

Ljubljana, dne 5. aprila 1939.

Marija roj. Beličič, soproga;
Janez Kotzmuth, brat
in ostali.



Dotrpeli so naša ljubljena mama, gospa

ANA ZUPANC

(Cajhnova mama)

danes ob 18. prevideni s svetimi zakramenti.

Pogreb bo na veliki petek ob 17 iz hiše žalosti na župno pokopališče.

Nepozabno svojo mater priporočamo vsem prijateljem in znancem v blag spomin in pobožno molitev!

Radovljica, Lancovo, dne 5. aprila 1939.

Franc, Peter, inž. Jernej, sinovi; Marija por. Resman, Apolonija, Ljudmila por. Zupančič, Francka por. Kržin, Angela por. Resman, Anica por. Pikelj, hčere; zetje, vnuki in vnukinje